БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 39
2 АПРЕЛЬ
ЖУМА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

БУГУНГИ СОНДА:

Совет халқи партия ва ҳукуматимизнинг давлат чакана нарҳларини яна камайтириш ҳақидаги қарорини зўр хурсандчилик блан кутиб олди (1-нчи бет).

Франция, Буюк Британия ва АҚШ Ҳукуматларига Совет Ҳукуматининг нотаси (2-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **У. Иброҳимов.** — Партия ташкилоти халқ исте'моли молларини кўпайтириш учун курашда (2-нчи бет).

Ф. Жўраев. — Ёш томошабинлар театрининг янги спектакли (2-нчи бет).

Пахтакор ўртоқлар, ерни юқори сифатли тайёрлаб, чигит экишни қулай агротехника муддатларида ўтказайлик! М. Ях'ёбоев. — Кўклам ишлари кечикаётган колхозда (3-нчи бет).

Г. Исаев, Г. Бутенко. — Ипакчиликнинг озиқа базасини кенгайтирайлик (3-нчи бет).

Ғ. Ахмадий. — Янги маҳсулотлар (3-нчи бет).

Германия Бирлашган социалистик партиясининг IV с'езди (4-нчи бет).

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг Европа халқларига мурожаати (4-нчи бет).

Чигит экишни агротехника муддатларида юқори сифатли ўтказайлик

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини яна камайтириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Совет халқининг моддий ва маданий фаровонлиги ҳақида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партия ва Совет ҳукумати учун олий қонундир. Нарх-наволарни камайтириш ҳақидаги бу қарор ана шу ғамхўрликнинг жуда ёрқин ифодасидир. Совет кишилари ғоят мамнуният ва зўр миннатдорчилик блан бу қарорни кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март Пленумларининг қарорлари мамлакатимизда мўл-кўлчиликни та'минлаш, совет халқи моддий фаровонлигини оширишга қаратилган буюк программани чизиб берди. Социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, чорвачиликни юксалтириш, дон, пахта ва бошқа экинлар ҳосилини муттасил ошириб бориш — кенг меҳнаткашлар оммасининг эҳтиёжларини та'минлашда ва енгил саноатни хомаш'ёга мўл-кўл қилишда катта аҳамиятга эга. Пахтачиликни ривожлантириш, бу соҳада 1954 йил учун белгиланган топшириқни муваффақиятли бажариш — шу кунларда зўр бериб меҳнат қилишимизга, ҳосил учун мустаҳкам замин ҳозирлашимизга, энг муҳими — чигит экишни энг қулай агротехника муддатларида ўтказишимизга боғлиқдир. Бунинг учун областимизнинг ҳарбир районида, ҳарбир колхоз ва совхозида барча имконият мавжуд. Колхоз қишлоғидаги қудратли техникадан тўла ва унумли фойдалансак чигитни тезда, қисқа муддатларда экиб олишимиз турган гап.

Областимизнинг илғор колхоз ва совхозлари кўкламги дала ишларига барвақт тайёрландилар, юз берган камчиликларни енгиб, ишни уюшқоқлик блан олиб бориб, экин майдонларини ҳайдаб бўлдилар. тобга келган участкаларни бороналаб, экишни қизғин бошлаб юбордилар. Янгийўл районидаги Свердлов номли, «XIX парт с'езд» колхозларида чигит яхши ишланган ерларга экилмоқда. Ховос районидаги Карл Маркс номли, Сталин номли, Бекобод районидаги «Большевик», Будённий номли колхозларда дала ишлари қат'ий план асосида олиб борилмоқда, далачилик бригадалари блан механизаторлар ўртасида ҳамкорлик кучайтирилди, ишнинг турига қараб асосий кучлар тақсимланди. Ана шу колхозлар чигитни ернинг ўз намига текис чиқариб олиш юзасидан тегишли чораларни кўрмоқдалар.

Аммо умуман областимизда ер ҳайдаш ва чигит экиш ниҳоятда кечиктирилмоқда. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва МТС ларнинг раҳбарлари бу йилги кўклам шароити анча ноқулай келганлигини, бу эса ишнинг жуда қисқа муддатларда бажарилишини талаб қилаётганлигини ҳисобга олмаётирлар. Кунлар жўнашиб, ер етилиб қолганига қарамай, кўп жойларда экишга киришилмаётир. Бундай аҳволга асло тоқат қилиб бўлмайди. Ҳозирги вазият партия, совет органларидан ғоят зўр уюшқоқлик блан ишлашни, колхоз, совхоз ва МТСларга оператив раҳбарликни қат'ий равишда кучайтиришни, кундалик ишнинг бориши устидан контролликни оширишни талаб этади. Вазифа — шукунларнинг ҳарбир соатидан унумли фойдаланиб, чигитни ва бошқа экинларни тезда юксак агротехника қоидалари асосида экиб олишдир.

Областимизнинг айрим районларида, шу жумладан Пискент районидаги жуда кўп колхозларда чигит экиладиган ерлар ҳозиргача ғўзапоядан тозаланиб бўлгани йўқ, суғориш тормоқлари тозаланмаган, минерал ўғитлар тўла ташиб олинмаган, ҳайдалган ерларни бороналашга қизғин киришилмаган. Районда ер ҳайдаш ва экиш юзасидан белгиланган график бажарилмаётир. Айрим колхозларнинг правлениелари, партия ташкилотлари колхозчилар ўртасида меҳнатни тўғри уюштиришга э'тибор қилмаётирлар. Улар партия ва давлат интизомини бузиб, ишнинг кечикишига йўл қўймоқдалар.

Оржоникидзе районида кўкламги дала ишларига тайёргарликнинг етарли олиб борилмаганлиги экишнинг биринчи кунларидаёқ билиниб қолди. Қибрай қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда МТСнинг 15 та ҳайдов ва «универсал» трактори бирнеча кундан бери бекор турипти. Бу тракторларга экиш агрегатлари ҳозиргача тиркалган эмас. Колхоз раиси ўртоқ Н. Маннонов механизмлардан фойдаланишга, етилган ерларни пешма-пеш ҳайдатиб, чигит экишни бошлаб юборишга э'тибор бермаётир. Областимизнинг Сирдар'ё, Мирзачўл. Бўка ва бошқа районларидаги кўпгина колхозларда ҳам чигит экишга киришилган эмас. Бундай бўшашувчиликка қат'ий хотима бериш керак. Бутун куч ва воситаларни дала ишларининг сур'атини тезлаштишга сафарбар этиш зарур.

Партия ташкилотлари барча колхозчилар ва механизаторларнинг асосий э'тиборини чигитни юқори сифатли экишга, меҳнат унумини оширишга қаратишлари, мавжуд кучларни ма'лум иш шохобчаларига моҳирлик блан тўғри тақсим этишлари ва бу кучлардан рационал фойдаланишга алоҳида э'тибор беришлари керак.

Областимизда пахтачилик соҳасида тажриба тўплаган жуда кўп илғорлар, колхоз қишлоғининг етакчи кишилари бор. Улар чигитни эрта экиш, ҳосилни оширишда жуда муҳим восита эканлигини амалда бирнеча марта исбот этдилар. Чигит қанча барвақт, юқори сифатли экилса, биртекисда, бехато ундириб олинса, ҳосил шунча мўл бўлади. Чигит экишда агротехника қоидаларига жиддий э'тибор бериш зарур. Чигит фақат яхши ишланган ерга экилмоғи керак. Экиш олдидан ернинг етарли чуқурликда ҳайдалишига, яхшилаб ўғитланишига ва биртекис борона қилинишига эришиш зарур.

Ҳамма экин майдонининг етилишини кутиб туриш ишнинг кечикишига олиб боради. Шунинг учун ҳам агрономлар, колхоз раҳбарлари, далачилик бригадаларининг бошлиқлари ҳарбир участканинг тобга келиши бланоқ дарҳол пешма-пеш чигит экилишини та'минлашлари керак. Бирорта бригадада ишнинг салгина бўлса ҳам узилиб қолишига йўл қўймаслик зарур.

Экишнинг муваффақияти механизаторларнинг фаолиятига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлиги равшан. Хилма-хил механизмлар, кучли машиналар тўғри бошқарилганда, уларнинг бир ме'ёрда тўхтовсиз ишлаши та'мин этилгандагина. меҳнат унумини оширишга эришиш мумкин. Шунинг учун ҳам механизаторларнинг социалистик мусобақасини оммавий кучайтириб юбориш, уларни рағбатлантириш — партия ташкилотларимизнинг муҳим вазифасидир. Қишлоқ партия ташкилотининг раҳбарлари трактор бригадаларида бўлишлари, тракторчиларнинг иш фаолияти блан доимо танишиб туришлари, уларни кундалик ва бешкунлик топшириқларни муваффақиятли бажаришга руҳлантиришлари керак. Бу соҳада район партия комитетларининг МТС лар бўйича биркитилган секретарьлари зиммасига катта мас'улият тушади. Улар кучли техникадан тўла фойдаланиш юзасидан механизаторларнинг мас'улиятини оширишлари, илғор тракторчилар, бригада механикларининг энг яхши иш усулларини оммалаштиришлари, агротехника тадбирларини ва бой тажрибаларни колхозларнинг ишлабчиқаришига жорий қилишда ташкилотчилик қилишлари керак.

Трактор ва бошқа машиналарни эҳтиётлик блан сақлаш, ёқилғи ва мойлаш материалларини тежаш юзасидан бошланган механизаторларнинг оммавий ҳаракатини кучайтириш — партия ташкилотлари олдида турган муҳим вазифадир. Шу блан бирга, колхоз ва совхозлардаги ички резервларни тўла ишга солиш керак.

Областимиз пахтакорлари 1954 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан Андижон областининг пахтакорлари блан социалистик мусобақа боғладилар. Мусобақа шартномаларида белгиланган ҳарбир тадбирни бажариш учун кураш — барча пахтакорнинг шарафли бурчидир. Мусобақада илғорликни олиш даставвал чигит экишни қисқа муддатларда юқори сифатли ўтказишга боғлиқдир. Барча кучларни, моддий-техника резервларини далачилик ишларига сафарбар қилиш, чигит ва бошқа экинларни агротехника муддатларида экиб олиш — ҳозирги кундаги энг муҳим вазифадир.

Барча колхоз ва совхозларда чигитни тезда, яхши ишланган ерларга, юксак агротехника қоидалари асосида экиб олайлик!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАЛА ИШЛАРИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 31 МАРТГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(Процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Барча экин майдонларини ҳайдаш	Бошоқли ғалла экинларини экиш	Далага маҳалли ўғит чиқариш
Оққўрғон	58,6	67,8	29,0
Оҳангарон	45,1	24,7	8,5
Бекобод	54,2	84,0	14,8
Бўка	49,6	47,7	8,5
Верхне-валинск	56,3	—	15,2
Юқоричирчиқ	49,8	40,7	21,0
Гулистон	43,0	14,8	12,0
Калинин	86,9	57,3	32,5
Қорасув	76,5	х)	11,0
Мирзачўл	43,7	39,5	10,9
Қуйичирчиқ	66,3	х)	2,9
Октябрь	41,0	51,4	30,2
Оржоникидзе	89,1	63,5	56,3
Паркент	30,0	32,2	35,7
Пискент	48,3	58,0	7,8
Ўртачирчиқ	63,2	29,0	15,3
Сирдар'ё	62,5	х)	12,4
Тошкент	77,3	40,6	14,3
Ўртасарой	73,7	22,5	10,9
Чиноз	53,2	105,6	27,4
Ховос	51,1	45,7	0,5
Янгийўл	39,5	71,5	14,0
Область бўйича	55,0	43,4	18,0

х) Планли топшириқ берилмаган.

Совет халқи партия ва ҳукуматимизнинг давлат чакана нархларини яна камайтириш ҳақидаги қарорини зўр хурсандчилик блан кутиб олди

ЯНАДА УНУМЛИРОҚ ИШЛАЙМИЗ

1-нчи босмахона коллективи ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини янада камайтириш тўғрисида»ги қарорини зўр самимият блан кутиб олдилар.

Шу муносабат блан чақирилган митингни босмахона партия ташкилоти секретарининг ўринбосари ўртоқ Б. С. Коваль очади. У, биринчи сўзни илғор ишчи А. Шоумаровга беради.

— Ҳозирги шодиёна пайтда, — деди у, — ҳарбир совет кишисининг қалби меҳнаткаш халқ фаровонлиги тўғрисида доимо оталарча меҳрибонлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматимизга чексиз миннатдорлик ҳислари блан тўлиб-топгандир. Нархларнинг системали равишда камайтирилиб борилиши социалистик Ватанимизнинг куч-қудрати тобора ўсиб бораётганлигидан яққол далолат беради. Шу кунларда босмахонамиз коллективи меҳнат соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда. — Биз, — деди ўртоқ Шоумаров сўзида давом этиб, — партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига меҳнат соҳасида янги ютуқларга эришиш, севикли Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун фидокорона меҳнат қилиш блан жавоб берамиз.

Босмахона завод комитетининг раиси ўртоқ Т. Исҳоқов бутун коллективнинг фикрини изҳор қилиб, бундай деди:

— Партия ва ҳукуматимизнинг доно сиёсати том ма'носи блан халқ манфаатларини ифода этади. Озиқ-овқат ва саноат моллари давлат чакана нархларининг бу йил еттинчи марта камайтирилиши совет сўмининг харид қувватини оширади, меҳнаткашлар турмуш даражаларининг тўхтовсиз ўсиб боришини та'минлайди. Халқ фаровонлиги тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматимизга раҳмат.

Ўртоқ Исҳоқов партиямиз Марказий Комитети шарафига айтилган хитоблар блан ўз сўзини тамомлайди.

Митингда смена директори С. Т. Адойкин, ёрдамчи хўжалик ишчиси С. Иброҳимов ўртоқлар ҳам сўзладилар. Митинг охирида босмахона коллективи тўрт ойлик ишлабчиқариш планини 25 апрельгача бажариш мажбуриятини олди.

Ильич номли завод коллективининг қувончи

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини янада камайтириш тўғрисида»ги қарори муносабати блан Тошкентдаги кон ускуналари ишлаб чиқарувчи Ильич номли завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг умумий митинги бўлиб ўтди.

Касаба союз завод комитетининг раиси ўртоқ Зубаров митингни очиб, бундай деди:

— Заводимизнинг барча цехлари март ойи планини муваффақият блан бажардилар. Партия ва ҳукуматимизнинг озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини янада камайтириш тўғрисидаги қарори коллективимиз қувончига қувонч қўшди.

Митингда сўзга чиққан кровать цехининг мастери ўртоқ Воси' Қодиров ўз нутқида завод коллективининг фикрини ифодалаб берди:

— Партия ва ҳукуматимизнинг янги қарори, — деди у, — бизни чексиз қувонтирди. Бу қарор совет халқини социалистик Ватанимиз экономикасини тинмай ривожлантириш соҳасида янада кўпроқ ғайрат ва ташаббус блан ишлашга илҳомлантиради. Кровать цехининг коллективи партия ва ҳукуматимизнинг бу қарорига жавобан апрель ойи планини 27 апрельгача бажариш ва ой охиригача пландан ташқари 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олади.

Завод ишчилари апрель ойи охиригача пландан ташқари 120 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга ва'да бердилар.

Халқнинг бахт-саодати учун

Ярим кеча. Кечки смена ўз ишини тамомлади. Биринчи квартал ҳисобига сўнгги маҳсулот берилди. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи фидокорона меҳнат қилди. Шу йилнинг уч ойи ичида пландан ташқари 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Кечки ва тунги сменалар ўртасида радио орқали Москвадан қувончли хабар келди — ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг озиқ-овқат ва саноат моллари давлат чакана нархларини еттинчи марта камайтириш тўғрисидаги қарори эшитдирилди. Партия ва ҳукуматнинг совет халқи моддий фаровонлигини ошириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг янги ифодасини Тошкент тўқимачилари зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар. Ҳамма цехларда қизғин суҳбатлар бошланди.

Иккинчи фабриканинг мастер ёрдамчиси ўртоқ Алимақсумов бундай деди:

— Кўп исте'мол қилинадиган моллар давлат чакана нархларининг яна камайтирилиши Совет социалистик давлатнинг қудратлилигини кўрсатади. Совет кишиларининг моддий фаровонлигини тобора ошириш — жонажон Коммунистик партиянинг ва Совет ҳукуматининг асосий ғамхўрлигидир. Ана шу оталарча ғамхўрликка биз меҳнат унумини янада ошириш блан, газлама ва ип ишлаб чиқаришни кўпайтириш блан, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш блан жавоб берамиз. Коллективимизнинг ишчилари майолди социалистик мусобақасига қўшилиб, апрель ойи планини 12 процент ошириб бажаришга қарор қилдилар.

Гул босиш фабрикасининг мастер ёрдамчиси ўртоқ Пегушин севикли Ватаннинг бахт-саодати йўлида янада самаралироқ меҳнат қилишга қат'ий бел боғлаганлигини айтди. Ўртоқ Пегушин бошчилигидаги бригада Биринчи май шарафига мусобақани қизитиб, меҳнаткашларнинг Халқаро байрамини газламанинг ҳар беш метридан бир метрини пландан ташқари ишлаб чиқариш блан нишонлашга қарор берди.

Комбинатнинг барча фабрикаларида қизғин суҳбатлар бўлиб ўтди. Совет халқининг бахт-саодати тўғрисида партия ва ҳукумат томонидан қилинаётган ғамхўрликнинг янги ифодасига жавобан тошкент тўқимачилари апрель ойи ишлабчиқариш программасини муддатидан илгари бажаришга, пландан ташқари 200 минг метрга яқин сурп, юз минг метр тайёр газлама, шунингдек кўп миқдорларда ип ва калава ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. (ЎзТАГ).

Халқ фаровонлиги тобора ошмоқда

Биринчи апрельга ўтар кечаси Москва радиоси янги хушхабар тарқатди. ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини янада камайтириш тўғрисида»ги қарори э'лон қилинди. Тошкентдаги 5-нчи ғишт заводлар бошқармасининг коллективи бу қарорни зўр мамнуният блан кутиб олди. 3-нчи ғишт заводида тунги сменада ишлаётган биринчи смена бошлиғи ўртоқ Қўчқорбой Абдужалилов ишчилар блан бўлган суҳбатда бундай деди:

— Партия ва ҳукуматимиз озиқ-овқат ва саноат моллари нархини янада камайтириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Партиямизнинг доно сиёсати халқ манфаатига қаратилгандир. Биз бу меҳрибонликка янада унумли ишлаш блан жавоб беришимиз керак. Заводимиз февраль ойи программасини 105,3 процент бажариб, март ойида ҳам яхши кўрсаткичларга эришди. Бизнинг смена март ойи программасини 108,6 процент адо этди.

Сўзга илғор ишчи Зайнаб Искандарова аралашди:

— Тўғри айтасиз ўртоқ Абдужалилов, — деди у. Бу йил еттинчи марта нарх-навонинг камайиши. Турмушимиз кун сайин фаровон бўлмоқда. Магазинларга кирсангиз истаган нарсангизни топасиз. Нонларнинг хилини санаб бўлмайди. Бу катта ғамхўрлик учун партия ва совет ҳукуматига чин юракдан миннатдорчилик билдираман.

Бизнинг завод ишчилари, инженер-техник ходимлари севикли Ватанимизнинг янада обод бўлиши, гуллаб-яшнаши учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Шу коллективнинг а'зоси бўлган мен ҳам бу қарорга жавобан янада ғайрат блан ишлаб смена топшириғини бир ярим ҳисса бажаришга сўз бераман.

Бошқарманинг бошқа корхоналарида ҳам шундай самимий суҳбатлар бўлиб ўтди. Ишчилар, мастерлар ва инженер-техник ходимлар КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг озиқ-овқат ва саноат молларининг нархини янада камайтириш тўғрисидаги қарорига унумли ишлаш блан жавоб беражакларини айтдилар.

Магазинларда савдо кенгаймоқда

Сирдар'ё район меҳнаткашлари ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини яна камайтириш тўғрисида»ги қарорини зўр қувонч блан кутиб олдилар. Районнинг ҳамма магазинларига харид қилучи меҳнаткашлар кўплаб келмоқда. Раймаг ва маданий моллар магазини кечаги кунда илгариги кунлардагига қараганда 25 процент кўп савдо қилди. Бир соат ичида раймаг 16 минг сўмлик мол сотди. Раймагнинг трикотаж ва тайёр кийимлар, пойафзал, галантерия блан савдо қилучи бўлимлари айниқса гавжум. Меҳнаткашлар ўз жамғармаларига турли кийим-кечак, уй-рўзғор буюмлари сотиб олмоқдалар. Кенг исте'мол моллари давлат чакана нархларининг камайтирилиши колхоз бозоридаги нарх-навонинг пасайишига ҳам та'сир кўрсатди. Колхозчиларнинг колхоз бозорига келтираётган сабзавот, гўшт, ёғ, сут, қатиқ, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархлари ҳам бирмунча пасайди.

Район пахтакорлари ва механизаторлари партия ва ҳукуматнинг совет халқларининг моддий фаровонлигини янада яхшилаш йўлида тинмай қилаётган ғамхўрликларига жавобан пахта далаларида ғайрат блан ишлаб, бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун кўклам дала ишларини қизитиб юбордилар.

Райондаги Охунбобоев номли колхоз а'золарининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда колхоз раиси А. Убайдуллахўжаев партия ва ҳукуматимиз қарорига жавобан колхоз ўтган йилга нисбатан 10 процент кўп пахта ҳосили олиш учун курашаётганини айтди. Колхозда ҳозир чигит экиш кучайтириб юборилди. 250 гектар ер чигит экишга тайёрланди. Қ. Бўрибоев, З. Саидова ва А. Каримов бошлиқ бригадаларда 10—15 гектардан ерга чигит экилди. Колхоз а'золари чигит экишни 8 апрельгача тамомлаш мажбуриятини олдилар.

А. РАХМАТ.

АҲОЛИГА КЎПРОҚ САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТКАЗИБ БЕРАМИЗ

Колхоз қишлоқларининг меҳнаткашлари, МТС механизаторлари ва интеллигентлари ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини янада камайтириш тўғрисида» деб чиқарган қарорини жуда катта хурсандчилик блан кутиб олдилар.

Калинин районининг қишлоқларида машина-трактор станциясида, узумчилик совхозида радио орқали ҳукуматимизнинг бу янги қарорини эшитдилар. Агитаторлар дала ишларини бажараётган колхозчилар ўртасида бу янги хабар ҳақида суҳбатлар ўтказаётирлар.

Сталин қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ А. Қорахўжаев 2-нчи участкадаги колхозчиларга партия ва ҳукуматимизнинг янги қарори ҳақида сўзлаб, бундай деди:

— Партия ва ҳукуматимиз колхозчи деҳқонларга жуда катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Деҳқончиликни янада ривожлантириш, колхозимизни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш соҳасида амалга оширилаётган ҳозирги тадбирлар колхозчиларнинг турмушини янада яхшилашга қаратилгандир. Энди қишлоғимизда колхоз хонадонлари яна ҳам обод ва кўркам бўлади. Биз, колхоз а'золари партия ва ҳукуматимизнинг озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархини камайтириш тўғрисидаги қарорига жавобан деҳқончилик ишимизни, кўкламги дала ишларини уюшқоқлик блан ўтказиб, кўпроқ сабзавот маҳсулотлари етиштириб бериш блан жавоб берамиз.

Колхознинг 8-нчи бригада бошлиғи ўртоқ Рашидов ўз сўзида колхоз а'золарининг фикрларини ифодалаб, қуйидагиларни айтди:

— Аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш учун қилинаётган жуда катта ишлар Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимиз доно сиёсатининг янги тантанасидир. Бригадамиз а'золари бу йил ҳар гектар ердан 25 тоннадан картошка, 35 тоннадан сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти етиштириш мажбуриятини бажариш учун курашмоқда. Эртаги сабзавот экинларини қисқа муддатда экиб оламиз.

Райондаги Сталин номли, генерал Раҳимов номли колхозларда ҳам шу тўғрида суҳбатлар бўлиб ўтди.

Келесдаги раймаг ва сельмаг дўконларида харидорлар янада кўпроқ саноат моллари сотиб олмоқдалар.

Халқ фаровонлиги тўғрисида меҳрибонлик

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини яна камайтириш тўғрисидаги қарори совет тузимининг янги порлоқ ғалабасидир. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш партия, ҳукуматимиз амалий фаолиятининг олий қонунидир.

Давлат чакана нархларининг яна камайтирилиши тўғрисидаги бу қарор жонажон коммунистик партиянинг сиёсати мамлакатимиз меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини тобора оширишга, социалистик ватанимизнинг куч-қудратини янада мустаҳкамлашга қаратилгандир. Бизнинг давлатимиз совет кишиларининг соғлиғини сақлаш, ёш авлодни жисмоний ва ақлий жиҳатдан яхшилаб тарбиялаш учун маблағни сра аямайди.

Партия ва ҳукуматимизнинг янги меҳрибонлигига жавобан биз совет олимлари бутун куч ва билимимизни меҳнаткашларнинг саломатлигини сақлашга ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашга сарф этамиз.

С. ШАМСИЕВ.
Медицина фанлари доктори, профессор.

Совет кишилари ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархларини яна камайтириш тўғрисидаги қарорини зўр мамнуният блан кутиб олмоқдалар. Савдо ташкилотлари 1 апрельдан бошлаб камайтирилган янги нархда савдо қилмоқдалар. **Суратда:** (чапдан ўнгга) 1. Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг пайпоқ цехида цех мастерининг ёрдамчиси ўртоқ Л. С. Журавлева ишчиларга партия ва ҳукуматимизнинг давлат чакана нархларини камайтириш тўғрисидаги қарорини ўқиб бермоқда. 2. «Таштекстилторг»нинг биринчи магазинида. 3. «Ўзбекобувторг»нинг 26-нчи магазинида камайтирилган нархда савдо қилинмоқда.

В. Салов фотоси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партия ташкилоти халқ исте'моли молларини кўпайтириш учун курашда

Янгийўл шаҳар саноат корхоналарининг ишчилари бутун совет халқи блан биргаликда КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг ҳамда партия ва ҳукуматнинг Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маданий даражасини юксалтириш ҳақидаги қарорларини зўр қониқиш блан кутиб олдилар.

Бу ҳужжатлар очиқ партия йиғилишларида муҳокама қилинди. Коммунистлар корхонанинг амалий ишида бўлган камчиликларнинг сабабини очиб ташладилар, бeғам ва нўноқ ходимларни қаттиқ танқид қилдилар, нуқсонларни тугатиш ва ички резервлардан тўла фойдаланиш йўлларини белгиладилар. Бу йиғилишларда корхоналарнинг олдидаги муҳим вазифаларни бажаришга коллективни сафарбар этиш, партия а'золари ва кандидатларининг ишлабчиқаришдаги авангардлигини та'минлаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Ўтган йили ёғ заводининг ба'зи цехларида ишлабчиқариш кўрсаткичлари пасайиб қолган эди. Бу камчиликни бартараф қилиш учун партиясиз активлар иштирокида завод партия бюросининг кенгайтирилган мажлиси ўтказилди. Бунда момиқ ажратиш ва механика цехларида социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Йиғилишда мусобақани ташкил этишда расмиятчилик юз берганлиги, кадрларнинг ихтисосини ошириш масаласига э'тибор берилмаётганлиги, механизмлар ремонти ва улардан унумли фойдаланишга мас'улиятсизлик блан қаралганлиги аниқланди.

Партия бюроси цехларда ишни яхшилаш учун цех бошлиқлари ва касаба союз ташкилотларига ишлабчиқаришда рўй бераётган камчиликларни тугатишда ишчиларга ёрдам бериш зарурлигини курсатди. Цехларда социалистик мусобақани ташкил этишга амалий ёрдам бериш учун комиссия тузилди. Партия ташкилоти бошқа цехларда ҳам ишлабчиқариш процессини яхшилаш ва иш унумини кўтариш учун уларга амалий ёрдам берди. Партия ташкилотининг ишлабчиқариш блан яқиндан шуғулланиши натижасида ёғ заводи маҳсулот чиқаришни анча яхшилади. Бу завод 1953 йилда пландан ташқари 3 миллион сўмлик маҳсулот чиқарди. 1954 йил январь ва февраль ойларининг ишлабчиқариш кўрсаткичлари ҳам анча яхши бўлди.

Пахта тозалаш заводида автомашиналарнинг бекор туриши кўпайганлиги, транспорт ишчилари ўртасида меҳнат яхши ташкил этилмаганлиги натижасида узоқ жойлардан пахта ташиш плани бажарилмай келди ва бу ҳол заводнинг ишига ёмон та'сир қилди. Автомашиналарнинг бекор туриши ва ишчи кучларидан нотўғри фойдаланиш сабаблари аниқлангандан кейин бу масала умумий партия йиғилишида муҳокама қилинди. Коммунистлар автопаркдан фойдаланишни яхшилаш ва заводни хомаш'ё блан узлуксиз та'минлаш тўғрисида қимматли таклифлар киритдилар.

Завод раҳбарлиги партия йиғилишининг қарорини бажариб, хомаш'ё юкловчи бригадаларнинг иши учун, автомашиналарни унумли ишлатиш учун график тузди. Бу графикнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат олиб борилди. Мана бу тадбирлар транспортнинг ишини яхшилаш ва заводни хомаш'ё блан узлуксиз та'минлашга ёрдам берди. Коммунистларнинг ташаббуси блан ишлабчиқаришга ўндан ортиқ рационализаторлик ва ихтиро'чилик тадбирлари жорий қилинди. Бу тадбирлар натижасида ўтган йил завод пландан ташқари 18 миллион сўмга яқин маҳсулот берди.

Партия ва ҳукуматимизнинг кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорини бажариш учун курашда корхона бошланғич партия ташкилотлари яхши натижаларга эришабошладилар. Коммунистларнинг ишлабчиқаришдаги роли оширилиши натижасида ўтган йил шаҳар корхоналарининг кўпчилиги, шу жумладан консерва заводи, ғишт заводи, сут маҳсулотларини қайта ишлаш заводи, гўшт комбинати ва бошқа бирқанча корхоналар пландан ташқари бирнеча миллион сўмлик маҳсулот чиқардилар.

Шаҳар корхоналари йилдан-йил янги илғор техника блан қуролланаётганлиги, кадрларнинг ихтисоси ва маданий даражаси ўсаётганлиги иш унумини ошириш, маҳсулот ассортиментини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш имкониятини оширмоқда. Ҳозирги вақтда ҳамма корхоналарда бешинчи бешйилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун кураш қизғин тус олмоқда.

1954 йил январь ва февраль ойлари СССР Олий Советига сайлов шарафига бағишланган социалистик мусобақа авж олган бир шароитда ўтказилди. Бунинг натижасида шаҳар корхоналари январь планини 112 процент, февраль ойи планини 104,9 процент бажардилар. Консерва заводининг коллективи айниқса катта муваффақиятларга эришди. Бу завод коллективи социалистик мусобақани ривожлантириб, ички резервлардан моҳирлик блан фойдаланиб, квартал планини анча ошириб бажарди, маҳсулот сифатини анча яхшилади ва маҳсулот ассортиментини ўтган йилдагига қараганда анча кўпайтирди. Гўшт комбинати топшириқни бирярим баравар ошириб бажармоқда, пахта тозалаш заводи пландан ташқари 2 миллион сўмлик маҳсулот берди. Ёғ заводи, резинотехника, сут маҳсулотларини қайта ишлаш ва ғишт заводлари ишлабчиқариш планларини ошириб бажармоқдалар.

Шаҳар корхоналарида майолди социалистик мусобақаси бошланиб кетди. Ҳарбир ишчи Ватан олдидаги ўз бурчини шараф блан бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

Коммунистлар социалистик мусобақанинг ташкилотчиси ва ташаббускори бўлмоқдалар. Пахта тозалаш заводининг смена бошлиғи, КПСС а'зоси Карабельников, ёғ заводи смена бошлиғи Мамедов, гўшт комбинати цех бошлиғи Қўчқоров, консерва заводининг цех бошлиғи Абдужабборов ўртоқлар меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари блан донг чиқардилар. Бу ўртоқлар бошлиқ бўлган сменалар ўз корхоналарида энг илғор смена ҳисобланади. Корхона коллективлари бу коммунистларнинг ишидан ўрнак олиб, уларнинг иш методларини кенг қўлланиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасида янги муваффақиятларга эришмоқдалар.

Ма'лумки, меҳнат соҳасидаги муваффақиятларни кўпайтиришда оммавий-сиёсий ишларнинг аҳамияти жуда катта. Ҳозирги вақтда 700 дан ортиқ агитаторлар корхона коллективлари ўртасида ва шаҳар аҳолиси ўртасида сиёсий тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Кейинги вақтда шаҳар партия комитетининг лекторлари ва сиёсий ҳамда илмий билимларни тарқатувчи жамият а'золари ишчилар ва аҳоли ўртасида 100 дан ортиқ лекция ва доклад ўтказдилар.

Шаҳар партия комитети халқ исте'моли молларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш юзасидан анча ютуқларга эришган бўлса ҳам, броқ ба'зи корхоналарда партия сиёсий ишларининг ҳали ҳам пухта уюштирилмаганлиги натижасида жиддий камчиликлар бор. Ўтган йил вино заводи (директори ўртоқ Манский, бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Енилеева) планни бажараолмади. Шунингдек, шаҳардаги тикучилик-пойафзал комбинати (директори ўртоқ Эшонхўжаев, бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Прядкин) бир ме'ёрда ишламаётир. Пахта тозалаш заводи ва шаҳар савдо ташкилотларининг ишида ҳам жиддий камчиликлар бор. Вазифа — ана шу корхоналарда партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш блан умумий юксалишга эришишдир.

Янгийўл шаҳар партия ташкилоти олдида халқ исте'моли моллари ишлабчиқаришни тобора кўпайтириш, маҳсулотнинг ассортименти ва сифатини яхшилаш юзасидан катта вазифалар турипти. Шаҳар партия ташкилоти корхоналарнинг ишини яхшилаш учун, меҳнат унумини ошириш учун 1954 йил ишлабчиқариш планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани тобора кучайтириб, шаҳар меҳнаткашларини ишлабчиқариш соҳасида янги муваффақиятларга сафарбар этади.

У. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон КП Янгийўл шаҳар комитетининг секретари.

Франция, Буюк Британия ва АҚШ Ҳукуматларига
СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

31 мартда СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов Франциянинг СССРдаги элчиси Л. Жокс жанобларини, Буюк Британиянинг СССРдаги элчиси У. Хэйтер жанобларини ҳамда АҚШнинг СССРдаги элчиси Ч. Болен жанобларини қабул қилди ва уларга Совет Ҳукуматининг Франция, Буюк Британия ва АҚШ Ҳукуматларига айни мазмундаги ноталарини топширди.

Қуйида Совет Ҳукуматининг Франция Ҳукуматига топширган нотасининг тексти келтирилади:

«Совет Ҳукумати Франция Ҳукуматининг э'тиборини қуйидагиларга жалб қилишни зарур деб ҳисоблайди.

Совет Иттифоқи тинчлик ва давлатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилаш сиёсатини изчиллик блан ўтказиб келди ва ўтказмоқда. Бу нарса Совет Ҳукуматининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида давлатларнинг қурол-яроғларини ёппасига камайтириш тўғрисида, шунингдек атом қуролини ва одамларни кўплаб қирадиган бошқа хил қуролларни тақиқлаш тўғрисида ўртага қўйган таклифларида ўз ифодасини топди.

Қурол-яроғларни ёппасига камайтириш вазифасининг ҳал қилиниши, шунингдек атом қуролини ҳамда одамларни кўплаб қирадиган энг хатарли бошқа хил қуролларни тақиқлаш вазифасини ҳал қилиниши ҳозирги вақтда зўр бериб қуролланиш давом этаётганлиги сабабли халқлар устига тушаётган жуда катта юкни енгиллаштирган бўлур эди ҳамда атом қувватидан фойдаланиш усулларининг кашф қилинганлиги каби улуғ илмий кашфиётларнинг вайрон қилиш мақсадлари учун қўлланилиш хавфини йўқотган бўлур эди. Бу вазифаларнинг ҳал қилиниши тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлур эди.

Ма'лумки, қийинчиликлар дуч келганлиги сабабли, шу вақтгача мазкур муҳим масалалар бўйича тегишли халқаро битимларга эришиш мумкин бўлмади. Броқ, бу ҳолат давлатларнинг ва дастлаб халқаро тинчликни сақлаш соҳасида ўз зиммасида алоҳида мас'улият бўлган буюк давлатларнинг мана шундай битимлар тузишга эришиш йўлида қиладиган ғайратларининг аҳамиятини камайтирмаслиги лозим. Совет Иттифоқига келганда, у бундан буён ҳам давлатларнинг қурол-яроғларини ва қуролли кучларини анча камайтириш ҳамда атом қувватидан вайронгарчилик ва одамларни кўплаб қириш мақсадлари учун фойдаланишга йўл қўймасликни та'минлайдиган битимлар тузишга эришиш зарурлигини бундан буён ҳам қат'ият блан талаб қилаберади. Давлатлар томонидан қилинадиган мана шундай ғайратларнинг аҳамияти, айниқса атом қуролининг вайрон қилиш кучи тинмай кўпайиб бораётганлиги сабабли ва, бундан ташқари, атом қуролига қараганда анча кўпроқ қувватга эга бўлган водород қуролининг пайдо бўлганлиги сабабли, тобора ортаберади. Шу нарсага шубҳа бўлиши мумкин эмаски, урушда атом ва водород қуролларидан фойдаланиш халқларнинг бошига сонсиз-саноқсиз кулфатлар солган бўлур эди, тинч аҳолининг кўплаб қирилишига, ҳозирги замон саноати, маданияти ва фанининг марказлари бўлган катта шаҳарларнинг, шу жумладан, жаҳондаги давлатларнинг энг йирик пойтахтлари, цивилизациянинг энг эски марказлари бўлган катта шаҳарларнинг вайрон қилинишига сабаб бўлур эди.

Совет Ҳукумати мана шу муҳим масалалар юзасидан битимлар тузиш имкониятини осонлаштириш мақсадида лозим бўлган ғайратни сарф қилиш блан бирга, тинчликни мустаҳкамлаш соҳасида ҳали фойдаланилмаган бошқа имкониятлар ҳам борлигини кўзда тутади.

Шу муносабат блан, Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш масаласининг аҳамиятини дастлаб қайд қилиб ўтиш зарур, чунки Европада тинчликни сақлаш ялпи тинчлик бўлишини та'минлаш учун ва янги жаҳон урушига йўл қўймаслик учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Шунга амал қилиб, Совет Ҳукумати Франция, Англия, АҚШ ва СССР ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгашида «Европада хавфсизликни та'минлаш тўғрисида»ги таклифни муҳокамага қўйди ва шу муносабат блан «Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа Шартномаси» асосларининг проектини ўртага қўйди.

Шартнома проектида Европадаги барча давлатларнинг коллектив бўлиб ғайрат сарф қилишлари асосида хавфсизликнинг умумевропа системасини вужудга келтириш кўзда тутилади. Европадаги ҳамма давлатлар, ўзларидаги ижтимоий тузумдан қат'и назар, шу жумладан Германия ҳам шу Шартномада қатнашишлари мумкин, шу блан бирга, Германия бирлаштирилганга қадар бу Шартномага Германия Демократик Республикаси ва Германия Федерал Республикаси қатнашишлари мумкин бўлур эди. Шартномага қатнашучилардан бирор давлатга қуролли ҳужум бўлган тақдирда, ана шу ҳужумга учраган давлатга халқаро тинчликни ва Европадаги хавфсизликни қайтадан тиклаш ва сақлаб қолиш мақсадида мумкин бўлган воситаларнинг ҳаммаси блан, шу жумладан қуролли куч ишлатиш йўли блан ҳам ёрдам кўрсатилиши Шартномада кўзда тутилади.

Шундай қилиб, Умумевропа Шартномаси асослари проекти Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларига мувофиқ, Европада коллектив хавфсизликнинг самарали системасини вужудга келтиришга қаратилгандир.

Коллектив хавфсизликнинг умумевропа системасини вужудга келтириш Европада давлатларнинг бир-бирига қарама-қарши бўлган ҳарбий гуруҳларини барпо қилишга хотима берган бўлур эди. Шундай гуруҳларнинг барпо қилиниши давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг кескинлашувига, улар ўртасида душманлик ва ишончсизликнинг кучайишига муқаррар сабаб бўлади, бундай ҳарбий гуруҳларнинг вужудга келиши блан бирга зўр бериб қуролланишнинг давом этаётганлиги, бу нарсанинг эса халқлар учун қандай ёмон оқибатлар келтираётганлиги тўғрисида гапирмасак ҳам бўлади. Яна шу блан ҳам ҳисоблашмоқ керакки, бир тўда давлатларнинг ҳарбий гуруҳини тузиш бошқа давлатларнинг ўз хавфсизликларини та'минлаш манфаатларини кўзлаб, тегишли тадбирлар кўришларига муқаррар сабаб бўлади.

Бунинг натижасида шундай аҳвол рўй берадики, бундай аҳволда давлатлар ўртасидаги муносабатлар тинчликни сақлаш манфаатларини кўзлаб, ўзаро ҳамкорлик қилишга интилиш асосига қурилмай, балки давлатларнинг бир туркумини бошқа давлатларга шундай қарама-қарши қилиб қўйишга асосланади, бу эса давлатлар ўртасидаги муносабатларда кескинликнинг кучайишига ва бу блан янги уруш хавфининг кучайишига муқаррар олиб келади. Шу муносабат блан, яна шу нарса блан ҳисоблашмаслик мумкин эмаски, биринчи жаҳон урушидан олдин ҳам, иккинчи жаҳон урушидан олдин ҳам давлатларнинг бир-бирига қарама-қарши бўлган ҳарбий гуруҳлари вужудга келтирилган эди, Европа бир-бирига душман икки лагерьга ажратилган эди. Шу блан бирга, герман милитаризмининг мана шундай ҳарбий гуруҳларда ҳамда биринчи ва иккинчи жаҳон урушларини бошлаб юборишда алоҳида хатарли роль ўйнаганлигини унутиш ярамайди.

Мана шуларнинг ҳаммаси давлатларнинг бир-бирига зид ҳарбий гуруҳларини тузишга қаратилган сиёсатга тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишида Европадаги барча давлатлар ўртасида самарали ҳамкорлик қилиш сиёсатини қарама-қарши қилиб қўйиш кераклиги тўғрисидаги масаланинг аҳамиятини та'кидлайди. Европадаги катта ва кичик барча давлатларнинг, ўзларидаги ижтимоий тузумдан қат'ий назар, ўзаро мана шундай ҳамкорлик қилишлари Европанинг вақти-вақти блан қирғин урушларга тортилиб туриши сингари аҳволга йўл қўймаслик имкониятини туғдирган бўлур эдики, Европа давлатларининг кейинги асрдаги тарихи тажрибалари Европанинг вақти-вақти блан мана шундай қирғин урушларга тортилиб келганлигини кўрсатади.

Шунинг учун ҳам Совет Ҳукумати давлатларнинг ҳарбий гуруҳларини тузиш блан боғлиқ бўлган хавф-хатарга Франция Ҳукуматининг, шунингдек Англия ва АҚШ Ҳукуматларининг э'тиборини неча қайталаб жалб қилди. Жумладан, Совет Ҳукумати «Европа мудофаа бирлашмаси» деб аталган бирлашма тузиш планлари муносабати блан шундай хавфга э'тиборни жалб қилди, чунки бу планлар герман милитаризмининг тикланишига олиб боради, герман милитаризмининг тикланишидан Европадаги тинчлик иши учун, айниқса Ғарбий Германия блан қўшни бўлган давлатларнинг хавфсизлиги учун хатарли оқибатлар келиб чиқади.

Ма'лумки, «Европа мудофаа бирлашмаси» тузиш планларида Европадаги олти давлатнинг бекик ҳарбий гуруҳини вужудга келтириш кўзда тутилади, шундай ҳарбий гуруҳ байроғи остида Франция, Италия, Бельгия, Голландия, Люксембург, шунингдек Ғарбий Германия қуролли кучларидан иборат «Европа армияси» деб аталган армия ташкил қилинади. Мана шу «Европа армияси»да гитлерчи генераллар бошчилигидаги ғарбий герман қуролли кучларига бош роль берилади, бу нарса Франция, Англия ва Қўшма Штатларнинг Совет Иттифоқи блан бирликда ўз зиммаларига олган мажбуриятларига, я'ни герман милитаризмининг бош кўтаришига йўл қўймаслик тўғрисидаги мажбуриятларга хилоф равишда қилинмоқда, яна бунинг устига, ҳозирги вақтда Ғарбий Германияда бирнеча ўнлаб дивизия ташкил қилиш планлари тузилмоқда.

Яна шу нарса ҳам яхши ма'лумдирки, «Европа армияси» ташкил қилиш планлари муносабати блан Ғарбий Германиянинг ҳукмрон доиралари Ғарбий Германияни қайтадан ҳарбийлаштиришни тезлаштиришни ва мунтазам қуролли кучларнинг ҳамма турларини вужудга келтириш тадбирларини амалга оширишни ўзларига ошкора равишда мақсад қилиб қўймоқдалар ва эндиликда қўшни давлатларга нисбатан ўзларининг агрессив мақсадларини яширишни лозим деб ҳисобламаётирлар. Шу сабабли, герман милитаризмининг бош кўтариб келаётганлиги ва Ғарбий Германиянинг «Европа мудофаа бирлашмаси»га тортилиши туфайли туғилаётган таҳдид Европанинг тинчликсевар халқларини ва айниқса Ғарбий Германия қўшниларини ташвишга солмоқдаки, улар ҳақиқатан ҳам шундай безовталикка ўз хавфсизликлари учун ташвиш тортмасликлари мумкин эмас.

Герман милитаризмини тиклаш ва Европада ҳарбий гуруҳлар тузиш йўлидан бориш тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бериши уёқда турсин, балки, аксинча, янги урушга тайёрланиш ишларини олиб бориш демакдир.

Аммо, барча тинчликсевар давлатларнинг ва, биринчи галда, буюк давлатларнинг ўз кучларини янги урушнинг олдини олишга қаратишлари, Европа халқларининг, шу жумладан герман халқининг ҳам ҳозирги шароитда халқлар учун айниқса хавфли бўлган янги урушга тортилишларига йўл қўймасликка ўз кучларини сарф қилишлари ҳозирги вақтда ҳарқачонгидан ҳам зарур бўлиб қолди. Агар Европа давлатларининг бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйилган ҳарбий гуруҳлари ўрнига, Европада барча Европа давлатларининг биргалашиб ҳаракат қилишларига асосланган хавфсизлик системаси барпо қилинса, ана шу вазифани муваффақиятли равишда ҳал қилиш мумкин. Европада коллектив хавфсизликнинг мана шундай системасини вужудга келтириш, шу блан бирликда, умумий тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади. Шунинг учун ҳам Европада коллектив хавфсизлик идеясини, айниқса Берлин кенгашидан кейин, бирқанча давлатлар, шунингдек кенг халқаро доиралар актив қўллаб-қувватлайдиган бўлиб қолдилар.

Умумевропа Шартномаси тузиш тўғрисидаги совет таклифини Берлин кенгашида муҳокама қилишда ихтилофлар рўй берди, бу ихтилофлар келишиб қарор қабул қилишга имкон бермади. Броқ, Совет Ҳукумати мана шу муҳим масала устида тегишли битимга келишнинг аҳамиятини назарда тутиб, бу таклифни муҳокама қилишни давом этдиришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш тўғрисидаги совет таклифи муҳокама қилинаётганида, Америка Қўшма Штатларининг Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Шартномадан четда қолиши номатлуб бўлур эди, деган фикрлар айтилди. Шу ҳолатни ҳисобга олиб ва Қўшма Штатларнинг иккинчи жаҳон уруши даврида Гитлер агрессиясига қарши ялпи курашда иштирок қилганлигини назарда тутиб ҳамда Европада урушдан кейинги тинчликни та'минлаш учун мас'улиятни АҚШнинг Совет Иттифоқи, Франция ва Англия блан бир қаторда ўз зиммасига олганлигини назарда тутиб, шунингдек Берлин кенгашида АҚШ ҳукумати томонидан билдирилган нуқтаи назар блан ҳисоблашиб, Совет Ҳукумати АҚШнинг «Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа шартномаси»да иштирок қилиш масаласини ижобий ҳал қилиш учун тўсқинлик бор деб ҳисобламайди. Шундай қилиб, Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш масаласида битимга келиш йўлида шу вақтгача кўрсатилиб келган қийинчилик ўртадан олиб ташланиши лозим эди.

Берлин кенгашида Умумевропа Шартномаси тўғрисидаги совет таклифи муҳокама қилинаётганида Европада коллектив хавфсизлик системаси вужудга келтирилиши муносабати блан «Шимолий Атлантик шартномаси ташкилоти»нинг ўрни ва роли масаласи ҳам тилга олинган эди. Ўшанда, Англия ва АҚШ вакиллари сингари Франция вакили ҳам, Шимолий Атлантик шартномаси мудофаа характеридаги шартнома бўлиб, бирор давлатга ёки давлатлар туркумига қарши қаратилган шартнома эмас, деб да'во қилган эди. АҚШ ва Англия вакиллари, шунингдек Франциянинг расмий вакиллари Берлин кенгашидан кейин ҳам коллектив хавфсизликнинг умумевропа системасини вужудга келтириш тўғрисидаги совет таклифини тилга олганларида шу хилдаги гапларни айтмоқдалар.

Совет Ҳукуматининг Шимолий Атлантик шартномасига нисбатан бўлган позицияси яхши ма'лумдир. СССР Ҳукумати, мазкур шартнома мудофаа характеридаги шартнома, деган фикрга қўшилган эмас ва ҳозирги вақтда ҳам қўшилиши мумкин эмас. Бунда Совет Ҳукумати шу нарсага асосланадики, Шимолий Атлантик шартномаси давлатларнинг бекик гуруҳини вужудга келтиради, Германиянинг янги агрессия қилишининг олдини олиш вазифасини э'тиборга олмайди, Гитлерга қарши коалицияда бўлган буюк давлатлардан фақат СССРгина шу шартномада иштирок қилмаётганлиги сабабли, Шимолий Атлантик шартномасининг Совет Иттифоқига қарши қаратилган агрессив шартнома деб қаралмаслиги мумкин эмас.

Мутлақо равшандирки, агар Гитлерга қарши коалицияда бўлган буюк давлатларнинг ҳаммаси «Шимолий Атлантик шартномаси ташкилоти»да иштирок қилган тақдирда, у тегишли шароитларда ўзининг агрессив характерини йўқотиши мумкин бўлур эди. Шунга мувофиқ, Совет Ҳукумати ўзининг тинчликсевар ташқи сиёсатининг ўзгармас принципларига амал қилиб ва халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтиришга интилиб, Шимолий Атлантик шартномасида СССРнинг иштирок қилиши масаласини манфаатдор ҳукуматлар блан бирликда муҳокама қилишга ўзининг тайёр эканлигини билдиради.

Франция Ҳукумати, шунингдек Англия ва Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари ҳам халқаро кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга ўзларининг интилаётганликларини айтаётганликлари сабабли, улар Шимолий Атлантик шартномаси ҳақиқатан ҳам мудофаа характери касб қиладиган ва Германиянинг у ёки бу қисмини ҳарбий гуруҳларга тортиш имкониятини йўққа чиқарувчи шароитни вужудга келтирадиган аҳволни та'минлаш чоралари кўрилишига ижобий назар блан қарайдилар, деб кутиш мумкин бўлур эди. Бу тақдирда «Шимолий Атлантик шартномаси ташкилоти» давлатларнинг бекик ҳарбий гуруҳи бўлмай қолур эди, Европадаги бошқа давлатларнинг шу ташкилотга қўшилиши учун йўл очилур эди, бу эса, Европада коллектив хавфсизликнинг самарали системасини вужудга келтириш блан бир қаторда умумий тинчликни мустаҳкамлаш учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлур эди.

Совет Ҳукумати, шу муносабат блан туғиладиган масалаларнинг тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида барча манфаатдор давлатлар учун қониқарли ҳал қилинаолиши мумкинлигини кўзда тутади.

Айни шу мазмундаги ноталар Совет Ҳукумати томонидан Англия ва АҚШ Ҳукуматларига ҳам юборилди».

Ёш тамошабинлар театрининг янги спектакли

Шу кунларда Охунбобоев номли республика ёш тамошабинлар театрининг ўзбек сектори П. Чепрунов ва П. Иванчукларнинг «Мактабимизда» пьесаси асосида яратган янги қувноқ спектаклини кўрсатмоқда.

Театр репертуари қувноқ, тиришқоқ, ғайратли, бир-бирларига содиқ ўртоқ бўлаоладиган совет болаларининг бахтли ҳаётини ҳикоя қилучи яна бир янги спектакль блан бойиди.

Ёш авторлардан П. Чепрунов, П. Иванчуклар ёзган бу янги пьесанинг пайдо бўлиши республика театрлари ҳаётида муҳим воқиадир.

«Мактабимизда» пьесаси урушдан кейинги даврда яратилган, Ўзбекистон мактаб ўқучиларининг ҳаётини акс эттирувчи биринчи саҳна асаридир.

Ёш драматурглар Совет ўқучиларини тарбиялаш, мактаб коллективидаги дўстлик каби муҳим ва олижаноб темаларни кўтарганлар.

Пьесанинг қаҳрамонларидан бири еттинчи синф ўқучиси Вадимдир. У қобилиятли ва исте'додли ўқучи, лекин бирдан ўзгаради; манманликка берилган, қайсар бола бўлиб қолади. У фотография ва спортга ортиқча берилиб кетадида, ўқишни ташлаб қўяди. Дарслардан икки олабошлайди. У ўртоқларини менсимай қўяди, мактаб коллективи блан ҳисоблашмайди. Ота-онасини алдаш йўлига ўтади.

Шундай қилиб, Вадим блан синфдаги ҳамма ўқучилар ўртасида конфликт юзага келади. Вадим комсомол мажлисида гуноҳини бўйнига олиш ўрнига бутун айбини дўстларига тўнкайди ва ўзбошимчалик блан мажлисдан чиқиб кетади. Вадимнинг бу иши ҳамма комсомолларни унга қарши қилиб қўяди. Вадимнинг дўстлари, ҳатто туғишган синглиси Ғаля ҳам ундан юз ўгиради. Вадим ёлғиз қолади. Отаси блан жиддий суҳбатлашиб олганидан сўнг коллективдан, ўртоқларидан ажралиб индивидуализм ботқоғига ботиб кетаётганлигини англайди.

Вадим мактабига қайтади, ўртоқларидан кечирим сўрайди, янгича яшаб, янгича ўқишга киришади.

Пьесанинг қиммати дастлаб шундаки, ёш драматурглар унда ижтимоий аҳамиятга эга бўлган проблемани кўтарганлар, мактаб ўқучиларининг реал ҳаётини саҳнага олиб чиққанлар, ҳаққоний конфликтни асос қилиб олганлар. Пьесада жуда кўп педагогик фикрлар бор. Авторларнинг асардаги воқианинг ривожланиши учун зарур бўлган материални яхши билганликлари кўриниб турибди. Пьесада жонли образлар ҳам бор. Айниқса Ветров (Вадимнинг отаси), Вадим, Комил, Каромат каби ўқучиларнинг образлари яхши чиққан.

Броқ пьеса жиддий камчиликлардан ҳам холи эмас. Ма'лумки, ёшларимизнинг бевосита тарбиячилари оила, мактаб ва комсомолдир. Булардан ҳарбирининг ишидаги нотўғри тарбия методи ёмон оқибатларга олиб келиши табиий. Вадим характерига салбий хусусиятларнинг кириб келишида асосий айб оиладами, мактабдами ёки комсомол ташкилотидами, билиб бўлмайди. Вадимнинг алдамчилик, ўзига ортиқча бино қўйиш ва қайсарлик йўлига ўтишининг конкрет сабаблари очилмаган. Пьесадаги конфликт ҳам кишини ишонтирадиган даражада аниқ ва равшан очиб берилмаган Вадимнинг ўзига хос ёрқин индивидуал характери кўп картиналарда биринчи планга чиқиб, унинг атрофидагиларни босиб кетади. Унинг дўстлари ва ўқучи комсомоллар образи эса бўш ишланган. Драматурглар ҳарбир образни бир-биридан ажралиб турадиган индивидуал хусусиятли қилиб яратмаганлар. Уларнинг кўпчилиги бирхил бўлиб қолган.

Театр ижодий коллективи ва режиссёр Н. Дўстхўжаев олдида пьесадаги асосий идеяни тўғри ва ҳаққоний очиб бериш, саҳнада ёрқин реалистик образлар яратишдек қийин ва мас'улиятли вазифа турар эди. Ижодий коллектив пьесадаги кўпгина камчиликларни йўқотиб ҳаётий спектакль яратаолган.

Ёш тамошабинлар «Мактабимизда» спектаклида мактаб қучоғида тарбия олаётган совет болаларидаги ўзаро ҳурмат ва самимий дўстлик ҳисларини кўриб беҳад қувонадилар.

Режиссёр ва артистлар иштирок этувчи ҳарбир персонажни индивидуаль хусусиятларга эга бўлган тўлақонли образлар даражасига кўтариш устида жиддий иш олиб борганлар. Ҳарбир артист ўз ролини жуда берилиб ўйнаганлигидан спектакль ҳаётий, қувноқ ва оптимистик бўлиб чиққан.

Ҳарбир ёш тамошабинга яқин ва таниш бўлган совет мактабининг ўқучилари саҳнада баҳслашадилар, хушчақчақлик қиладилар, фикрлайдилар, чинакам ҳаёт кечирадилар. Режиссёр ҳарбир саҳнада иштирок этучи шахсларнинг мураккаб характерларини тўғри акс эттириш учун рангба-ранг бўёқлар топаолган. Вадимнинг ўзига ортиқча бино қўйиб юбориш ва қайсарлик каби одатларини ташлаб, хатоларини англаган равишда уларни тузатишга интилиши психологик жиҳатдан ҳаққоний акс эттирилган.

Режиссёр Н. Дўстхўжаевнинг катта хизмати шундаки, у, спектакльда муҳим бир проблемани — болани тарбиялашда оиланинг роли масаласини дадиллик блан олға сурган.

Театрнинг ижодий коллективи пьесанинг бош қаҳрамони Вадим характерида пайдо бўлган салбий хусусиятлар асосан унинг ёлғиз қолганлиги ва ота-онаси томонидан ўз ҳолига ташлаб қўйилишида, деб билиб тўғри иш қилган.

Вадимнинг отаси Ветров ўз ишига бутунлай берилган, меҳнатсевар, соф виждонли киши. У яхши инженер, аммо ўзининг оталик бурчини унутиб, болаларини тарбиялаш ишига мас'улиятсизлик блан қарайди. Болалари бирнеча марта унга мурожаат қиладилар, ундан маслаҳат сўрайдилар, лекин Ветров улар блан шуғулланишга асло вақт топаолмайди.

Театрнинг кекса артистларидан А. Исмоилов Ветров ролини усталик блан ижро этди. У меҳнатсевар киши ва беғам отанинг ҳаққоний образини яратиб берди. Ветров — Исмоилов ўғли мактаб ва комсомолдан чиқарилиши олдидагина унинг ишлари блан қизиқабошлади. Ахир бизда Ветров каби «ҳаддан ташқари банд», болаларини тарбиялашга қўли тегмайдиган ота-оналар оз эмас-ку. Ҳукуматимизнинг янгича иш куни жорий қилиш ҳақида махсус қарор чиқариб, унда бу қарор кишиларимизнинг оилавий ва болаларни тарбиялаш ишларига ҳам вақт ажратишларига аҳамият беришлари учун чиқарилганлиги алоҳида та'кидланганлиги ҳам бечиз эмас.

Шунинг учун ҳам режиссёр Дўстхўжаев ва театр ижодий коллективи бу проблемага спектакльда марказий ўрин бериб яхши иш қилган. Болани тарбиялашда оиланинг ролини акс эттириш адабиётимизда аллақачон пишиб етилган масалалардандир.

Ёш талантли артист В. Қодиров яратган Вадим образи ўзининг соддалиги, табиийлиги ва ҳаётийлиги блан ажралиб туради. Вадим — Қодиров тамошабинлар қаршисида ҳаракатда, динамик ривожланишда намоён бўлади. Артист қаҳрамонини ҳартарафлама очиб беради. Вадим — Қодиров характерида совет мактаби ўқучисига хос кўпгина яхши хусусиятлар бор: у ақлли, саботли, қувноқ бола, броқ ундаги ўзбиларманлик, беҳуда гердайиш унинг яхши ўқиши ва мактабдошлари блан дўстлашишига халал беради. Айниқса Вадимнинг характерини очиб берадиган саҳналар, унинг ўқишга ва ўртоқларига муносабати ёш тамошабинларни ҳаяжонга солади. Вадимнинг сирдоши Комилни ўз табелидаги икки баҳосини дўстларидан, отасидан яширишга кўндиришга интилишини акс эттирган картина жуда қизиқарли чиққан.

Комил томонидан Вадимнинг сирлари очиладиган комсомол мажлиси саҳнаси усталиқ блан постановка қилинган. Бу картинада Қодиров мактабдош дўстларининг ишончидан маҳрум бўлган Вадимдаги ўзбиларманлик ва гердайиш каби кайфиятларни темперамент блан та'кидлаб кўрсатади. Артист Вадимдаги салбий хусусиятлар унга хос, туғма бўлмай, балки унинг характеридан вақтинча ўрин олган аломатлар эканлигини ва улардан коллектив ёрдамида қутилаборишини очиб беришга ҳаракат қилган.

Вадимнинг мактабдош дўстларидан айниқса Комил ажралиб туради. Бу рольни ижро этган артист И. Йўлдошев саҳнада бажариши керак бўлган нарсаларни аниқ, пухта билиши, совет мактаби ўқучисининг мураккаб, рангба-ранг образини очаолиши блан ёш тамошабинларни қувонтирди. Унинг ижросидаги Комил образи ҳақиқатан ҳам камтар, ақлли, қобилиятли бола, ўзининг яқин дўсти Вадимнинг ножўя ҳатти-ҳаракатидан руҳан азобланадиган жонкуяр комсомол бўлиб чиққан. Ёш тамошабинлар Вадимнинг ҳамма камчиликларини йўқотиб, мактаб коллективига муносиб а'зо бўлаолишида Комилнинг ёрдам беришига қаттиқ ишонади. Шунинг учун ҳам Комил Вадимнинг камчиликларини англашни, унга ёрдам беришни истамаганлар блан қизғин баҳслашади ва курашади.

Спектакльда тўғри сўзли ва саботли Раҳим (артист М. Усмонов), тортинчоқ ва бўшанг Петя (арт. Н. Иброҳимов), зийрак ва ҳазилкаш Исомиддин (арт. Т. Ражаматов), тиришқоқ ва сезгир Павлик (арт. Т. Сачакова) ва бошқа ўқучиларнинг образлари ҳам жонли ва та'сирчан бўлиб чиққан.

Шунингдек С. Баязитова ва З. Тожибоевалар ижро этган Вадимнинг синглиси Галя ҳамда ўқучи Кароматхоннинг ёрқин, ҳаққоний образлари ҳам тамошобинлар хотирасида узоқ сақланади. Шундай қилиб, тамошабин кўзи ўнгида Вадимнинг дўстларидан иборат жипслашган бутун бир коллектив намоён бўлади.

Драматургларнинг фикрича пьесада ўқитучи Анна Васильевна блан пионер вожатий Глеб Владимирович Вадим ва унинг дўстлари характерининг шаклланишида катта роль ўйнаши керак эди. Аммо авторлар совет мактаби болалари тарбиячиларининг тўлақонли образларини яратаолмаганлар.

Режиссёр Н. Дўстхўжаев артистлардан М. Йўлдошева (Анна Васильевна) ва Нурмуҳамедов (Глеб Владимирович)лар блан бирликда бу образларни бироз жонлантириш устида ишлаган ва бирқадар муваффақиятга эришган ҳам. Йўлдошева совет ўқитучиларига хос типик хусусиятларни очиб бериш учун сиполилик, мулоҳазалилик, вазминлик каби фазилатларни топа билган. Артист ўз қаҳрамонини ўқучилар блан доимо мустаҳкам боғланган қилиб кўрсатишга тиришади. Йўлдошева мактаб ўқучиларининг катта дўсти ва маслаҳатчисидаги характерли хусусиятларни ишонарли қилиб бераолган.

Анна Васильевна — Йўлдошева ёш дўстларига меҳрибонлиги блан тамошабиннинг муҳаббатини қозонади.

Айниқса Анна Васильевнанинг Вадим блан суҳбат қилиб, унинг мактабга келмаётганлиги сабабларини аниқлашга интиладиган воқиа акс этган саҳна тамошабинлар хотирида узоқ сақланиб қолади. У чуқур ўйлаб, вазминлик, хушмуомалалик ва эҳтиёткорлик блан гап бошлайди. Мана шу суҳбатдан сўнг Вадим жасорат ва дадиллик блан пионерлар сборида ўз хатоларини бўйнига олади. Йўлдошева раҳбар-педагогнинг болаларга яқин дўст эканлигини ёрқин штрихлар блан моҳирона берабилган. Артистнинг асосий вазифаси ва ютуғи ҳам мана шунда.

Глеб Владимирович ролини ўйнаган Нурмуҳамедов бундай ютуққа эришаолмаган. Артистнинг ижросида соддалик ва табиийлик етишмайди. У яратган қаҳрамонининг болалар блан муомаласида самимийлик ва меҳрибонлик етишмайди. Унда олижаноблик ва ёшлик шижоати каби фазилатлар кам. Артист Нурмуҳамедов аҳлоқ ҳақида қуруқ гап сотиш блан чегараланиб, Глеб образини схемага айлантириб қўйган. Шунинг учун ҳам у ўзига мактаб ўқучиларинигина эмас, залдаги тамошабинларни ҳам жалб этаолмайди. Артист мактаб ўқучилари характери ва хулқ-атворининг нозик томонларини ҳам яхши тушунадиган вожатий — раҳбар образини яратиши керак эди. Глеб образи болаларнинг яқин дўсти ва тарбиячиси, мактаб ўқучиларининг муҳаббати ва ишончини қозонган пионервожатий бўлиши лозим эди. Артист Нурмуҳамедов ҳаётга яқинлашса ва ҳисларини ифодалашда ўзини эркин тутсагина жонли образ яратиши мумкин.

Пьесада Вадимнинг бувиси Евдокия Прохоровна образи алоҳида ўрин тутади. Драматурглар Вадим блан Галочканинг онаси вафотидан сўнг, уларни кичик ёшидан тарбиялаб ўстираётган ғамхўр, меҳрибон, софдил кампир образини яратиб берганлар. Броқ, бу ижобий фазилатларнинг ҳаммаси спектакльда ёрқин ифодасини топаолмаган. Евдокия Прохоровна, артист М. Ҳамидова ижросида Вадимнинг ғамхўр тарбиячисидан кўра кўпроқ Ветров уйида хизмат қилучи аёлга ўхшаб қолган. Бу ҳол спектаклнинг қимматига путур етказган. Ҳамидова ва бошқа артистлар ўз қаҳрамонлари тилига катта аҳамият беришлари керак.

Спектаклни реалистик саҳналар блан безаган рассомлар И. Я. Вальденберг ва Д. В. Ушаковаларнинг хизматини алоҳида қайд қилиш керак. Улар ўз реалистик сан'атлари блан спектаклда қувноқ мактаб ҳаётини акс эттирувчи ёрқин кўринишлар яратганлар.

Юқорида қайд қилинган камчиликларга қарамай, «Мактабимизда» ёш тамошабинларнинг севимли спектакли бўлиб қолди.

Драматурглар, режиссёр ва театр ижодий коллективи совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялашда катта аҳамиятга эга бўлган бу асар устида бошлаган ишни давом этдиришлари керак.

Ф. ЖЎРАЕВ.

Пахтакор ўртоқлар, ерни юқори сифатли тайёрлаб, чигит экишни қулай агротехника муддатларида ўтказайлик!

Янги маҳсулотлар

Лидия дастгоҳнинг чап томонидаги кичкина дастани бурадида, ҳозиргина тўқилиб бўлган бутдойранг капрон пайпоқни аста қолипидан бўшатиб олди ва унинг уёқ-буёғини синчиклаб кўздан кечирди. Пайпоқнинг кўнгилдагидек тўқилганига қаноат ҳосил қилгандан кейин ўзининг дастлабки янги маҳсулотини авайлаб ушлаганича цех бошлиғининг кабинетига томон йўл олди.

Бу вақт мастер цех бошлиғи блан янги маҳсулот турларини ўзлаштиришнинг бориши ҳақида суҳбатлашиб ўлтирган эди. Лидия эшикдан кириб келдида улар блан кўришди. Сўнгра янги пайпоқни мастерга узатди.

— Қани Тоҳир Йўлдошев, бир кўрингчи қандай тўқилипти, — деди у камтарлик блан.

Мастер блан цех бошлиғи бу янги махсулотни катта э'тибор блан кўздан кечирабошладилар. Лидия бўлса шу вақтда ўзини худди имтихондан ўтаётган шогирддай ҳис қилар, ўз махсулотининг самарасини цех раҳбарлари томонидан қандай баҳоланишини сабрсизлик блан кутар, юраги тез-тез урар эди.

— Бежирим ишланган-а, нима дейсиз, — деди ниҳоят цех бошлиғи мастерга хурсадлик блан боқаркан.

Мастер Тоҳир Йўлдошев пайпоқнинг ҳамма ерини бир-бир кўздан кечириб бўлгач, худди рассом ўзи чизган суратини томоша қилгандай узоқроқдан қарадида цех бошлиғининг сўзини ма'қуллади.

— Ҳа, чакки эмас. Москва фабрикаларида тайёрланаётган капронлардан асло қолишмайди, — деди ва юзида севинч барқ уриб турган Лидияга қаради:

— Балли Лидия, пухта ишлабсан, табриклаймиз.

Цех бошлиғи ўртоқ Рибакова бўлса Лидиянинг елкасига қўлини қўйиб:

— Цехимизда капрон пайпоқ тўқишни биринчи бўлиб сен ўзлаштирдинг. Бу сенинг катта ютуғинг, албатта. Энди сен ҳамкасб дўстларингга ҳам бу мураккаб ва нозик ишни ўргатишда ёрдам бер, — деди.

Лидия москвали ватандошларнинг иш усулини пухта ўрганиб капрон пайпоқ тўқишни фабрикада биринчи бўлиб ўзлаштирган эди...

Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлиги қарамоғидаги Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг цех ва участкаларида шу кунларда қизғин меҳнат, жушқин ҳаёт қайнамоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг кенг исте'мол саноат моллари ишлабчиқаришни янада ошириш, унинг сифатини яхшилаш ва ассортиментини кўпайтириш ҳақидаги қароридан илҳомланган фабрика хотин-қизлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Фабрика коллективи март ойи планини ошириб бажарди ва пландан ташқари 200 минг сўмлик а'ло сифатли кенг исте'мол саноат моллари ишлабчиқарди. Халқимиз учун пландан ташқари бирнеча ўн минг дона ип ва ипакдан тўқилган а'ло сифатли пайпоқлар, джемперлар, панталонлар, блузкалар, сорочкалар ва бошқа шу каби трикотаж буюмлари етказиб берилди.

Коллектив бу йил янгидан вишивкали полотно комбинациялар, ярим шерст желеткалар, чўмилишда киядиган костюмлар, ипак шарфлар, капрон пайпоқлар ишлабчиқаришни муваффақиятли ўзлаштириб олди. Ҳозир бу янги хил кенг исте'мол моллари фабрика цехларида кўплаб тайёрланмоқда.

Саноат моллари ишлабчиқариш сур'атини оширишда ва унинг сифатини яхшилаб, ассортиментни кўпайтиришда коммунист ўртоқ Рибакова бошчилигидаги пайпоқ тўқиш, ўртоқ Умарова бошчилигидаги тикувчилик, ва ўртоқ Андреевская бошчилигидаги фанговая цехларининг коллективлари айниқса самарали меҳнат қилмоқдалар.

Бу етакчи цехларда февраль, март ойларининг топшириқлари ошириб бажарилди ва пландан ташқари бирнеча ўн минг сўмлик махсулот ишлаб чиқарилди. Меҳнат блан танилиб, хурмат қозонган илғор ишчилардан ВЛКСМ а'зоси Лидия Маркова, Орипова, Ражапова, Григорицкая, Мухторхўжаева, Каримжонова, Комолова, Нусинович ва бошқа ўнлаб ўртоқлар кундалик нормаларини 150 — 200 процентдан бажариб, фақат а'ло сифатли маҳсулот тайёрламоқдалар. Бу меҳнатсеварлар янги хил саноат моллари ишлабчиқаришни ўзлаштиришда ҳам ижодий меҳнат қилиб катта ҳурматга сазовор бўлдилар. Ҳозир фабрикада 550 дан кўпроқ ишчи хотин-қиз смена нормаларини ошириб адо этаётир.

Ғ. АҲМАДИЙ

Маҳсулот сифатига кўпроқ аҳамият берилсин

МИРЗАЧЎЛ. (**«Тошкент ҳақиқати» нинг махсус мухбиридан**). Шаҳардаги мотор-ремонт заводининг инженер-техник ходимлари 1953 йилги давлат планини 124,8 процент бажариб қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаган ҳолда, январь ва февраль ойи планларини 132 процентдан ошириб бажарди. Январьда планлаштирилган 40 та трактор моторини ўз вақтида ремонтдан чиқарди. Февраль ойи ичида эса 45 моторни ремонтдан чиқариб катта муваффақиятга эришилди. Социалистик мусобақа илғори — токарь Иван Полозук кунлик топшириқни 300 процентга етказиб адо этаётир. Слесарь Семен Колодий, темирчи Яков Миналимов, монтажчи Анвар Шарипов каби илғорлар ҳам смена топшириғини уч бараварга етказиб бажармоқдалар.

Завод ишчилари квартал планини ўз муддатидан илгари бажариш учун Далварзин мотор-ремонт заводини социалистик мусобақага чақирган эдилар. Ҳозир ишчилар «ДТ—54», «С—80», «НАТИ» маркали тракторлар учун мотор ишлаб чиқаришни кун сайин кучайтирмоқдалар.

Лекин, шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Мирзачўл мотор-ремонт заводида (директори Э. Медведовский, бош инженер С. Ермохин) ишдаги ютуқлар блан бир қаторда жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Завод кейинги вақтда мотор ишлаб чиқаришни яхшилаган бўлса ҳам, тракторлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришда бирқанча шошма-шошарликка йўл қўймоқда. Айрим эҳтиёт қисмларни сифатсиз ишлаб чиқараётир.

Сирдар'ё район, 1-нчи МТСнинг «ДТ—54» маркали трактори учун бир мотор юборилган эди. Мотор ўрнатилаётган вақтда унинг шатунининг ёнлари тирналиб кетганлиги аниқланди. Кейин эса, буни МТС мастерскойида қайта ремонт қилишга тўғри келди. «НАТИ» трактори учун юборилган бир моторда муфтасининг дискаси қўйилмаган, винтилятори эса, мутлақо ремонт қилинмаган. Ундаги бир гайка ўлчаб қилинмаганлиги туфайли болтга тўғри келмаган.

Мирзачўл районидаги Каганович номли колхознинг бир юк машинаси ремонтдан кейин бир ой ишлаб бузилиб қолган. Шверник номли колхоздаги «ДТ—54» тракторининг ёнилғи насоси капитал ремонтдан кейин фақат 3 соат ишлаган.

Бундай ҳолларни Мирзачўл районидаги 1-нчи, 3-нчи МТСларнинг тракторлари учун юборилган моторларда ҳам, шунингдек, эҳтиёт қисмларида ҳам кўриш мумкин. Тракторларнинг кўп регуляторлари, винтиляторлари сифатли ремонт қилинмаганлиги натижасида қайтадан ремонт қилинишга тўғри келди.

Мирзачўл район партия конференциясида детальлар ишлаб чиқаришнинг сифатига аҳамият берилмаётгани учун завод иши қаттиқ танқид қилинган эди, аммо завод раҳбарлари конференция делегатларининг адолатли танқидларидан ўзлари учун ҳали етарли хулоса чиқариб олганлари, маҳсулот сифатини яхшилаганлари йўқ.

М. ҒОЗИЕВ.

Колхоз ва МТСларга оталик ёрдами

Тошкент темир йўли бўлими корхоналарининг партия ташкилотлари оталикдаги колхоз ва МТСларга ёрдам беришни кучайтирмоқдалар. Қишлоқларга пропагандистлардан, агитаторлардан, малакали ишчилар ва инженер-техник ходимлардан иборат бригадалар жўнатилди. Бу бригадалар колхозчилар ва механизаторлар ўртасидаги оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда қишлоқ коммунистларига ёрдам бермоқдалар.

Проводниклар резерви партия ташкилотининг агитаторлари Муҳамедов, Файзихонов ва бошқа ўртоқлар Верхне-волинск районидаги колхозларда КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорлари тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар, кўкламги экишга тайёргарликни муддатидан илгари тамомлаш учун колхозчилар ўртасида мусобақани ташкил этишга ёрдам бердилар, кўргазмали агитацияни йўлга қўйдилар. Вагон депосининг коллективи Қорасув районидаги колхозларга теплицалар учун парник рамлари тайёрлашда ёрдам кўрсатди.

Андижон, Қўқон, Самарқанд паровоз деполари партия ташкилотларининг коллективлари ҳам қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига катта ёрдам бермоқдалар. (ЎзТАГ).

Редакция почтасидан

Ёзда чанг-тупроқда, қишда лойда

Тошкент район партия, совет ташкилотлари колхоз бозорларини янада яхшилаш, уни обод қилиш масаласига мутлақо э'тибор бермаётирлар. Шунинг учун ҳам район территориясидаги совет колхоз бозорлари шу чоққача қайта қурилгани йўқ. Бозорга нарса келтирган кишилар ёзда чанг-тупроқда, қишда лойда савдо қилишга мажбур бўлмоқдалар.

Чўпонота бозори ўринсиз ёпиб қўйилди. У ердаги хўжалик бинолари Сталин номли колхоз ихтиёрига топширилди. Колхоз правлениеси бинолардан тўғри фойдаланиш ўрнига бузиб юборди, материалларнинг бир қисми қаерда эканлиги номалум. Бозор юқори ташкилотларнинг рухсати блан қайта очилди. Лекин бозорнинг ҳозирги аҳволи талабга жавоб бераолмайди.

Назарбек бозорида аҳвол яна ҳам ачинарли. Бозор учун олинган кўчма дўкон Пушкин номли колхозда фойдаланилмай ётипти.

Бозорларни қайта қуриш ҳақида гап кўп, аммо амалий иш йўқ. Бозорни қайта қуриш мақсадида 1951 йилда 20 минг пишиқ ғишт учун пул тўланди, броқ ғишт ўз вақтида ташиб олинмаганидан, ажратилган маблағ бутунлай куйиб кетди. Район савдо бўлими биноси ёнидаги 11,5 кубометр ёғоч, 54-нчи раз'езддаги 6 кубометр тахтанинг бор-йўқлиги ма'лум эмас.

Бозорларга раҳбарлик қилиш район савдо бўлимининг мудири ўртоқ В. Мирабдуллаевга юклатилган. Лекин ўртоқ Мирабдуллаев бу масалага ўтакетган бепорволик блан қараб келмоқда.

Совет колхоз бозорларига бундай муносабатда бўлиш, айниқса бозорни қайта қуриш ҳақидаги аҳолининг ҳақли талабига бефарқ қараш маданий савдога бутунлай хилофдир. Область савдо бўлими (мудири ўртоқ Аминов), биринчи галда район ижроия комитети (раиси ўртоқ Усмонов) район территориясидаги бозорларни қайта қуриш ишини пайсалга солаётган ходимларга нисбатан чора кўриб, мавжуд бозорларни қайта қуриши керак.

Ш. ҚОДИРОВ.

Қарор қачон бажарилади?

Тошкент шаҳар, Октябрь райони бозоридаги катта бир жойни қадимдан Карвон сарой деб аталган. Ҳозир бу жойда Калинин район «Победа» артелининг сандиқ цехи жойлашган.

Октябрь район ижроия комитети ўтган йил декабрь ойида чиқарган қарорида Карвон саройни «Победа» артели ихтиёридан олиб ўз қарамоғидаги ошхона ва ресторанлар трестига топширган эди.

Орадан уч ой ўтди. Лекин Карвон саройда «Победа» артели ўз ишини ҳамон давом эттириб келмоқда.

Қарорнинг ижросини текшириш Октябрь район уй-жойлар бўлими бошлиғи ўртоқ Ойхўжаевга топширилган эди. Бу қарор ўртоқ Ойхўжаевнинг столида ҳамон чанг босиб ётипти. Ахир, қарор қачон бажарилади?

Б. СУЛТОНОВ.

Чигит экиш бошланди

Янгийўл районидаги Свердлов номли ва «XIX Партс'езд» колхозлари 1954 йилда пахтадан мўл ҳосил олиш учун барча куч ва имкониятларни ишга солиб, кўклам экин кампаниясига пухта тайёргарлик кўрдилар. Бу колхозларда ариқ-зовурларни чопиш, ер ҳайдаш, теккислаш, бороналаш ишлари барвақт, сифатли қилиб бажарилди. Улар ғалла ва беда экишни туғаллагач, чигит экишни ҳам бошлаб юбордилар. Свердлов номли колхозда дастлабки кунларда 39 гектар ерга, «XIX партс'езд» колхозида 16 гектар ерга чигит экилди. Эрта-индин ҳамма бригадаларда чигит экиш ёппасига кенгайиб кетади.

Ер чигит экишга яхши тайёрланганлиги учун бу муҳим иш тез сур'ат блан бормоқда.

Ю. АБДУВАЛИЕВ.

Михаил Володин бригадасига Кўчма қизил байроқ топширилди

УРСАТЬЕВСК (**«Тошкент ҳақиқати» махсус мухбиридан**). Ховос районидаги 1-нчи МТСнинг Михаил Володин бошлиқ трактор бригадаси МТС ходимларининг Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилиб, ишлабчиқариш соҳасида катта муваффақиятга эришди. Бу бригада қишки трактор ремонтини муддатидан илгари бажариб, Киров номли колхоз даласида кўкламги ғалла экишни бошлаб юборди. Кейинги бешкунликда бригада ғалла экишда МТС бўйича энг юқори кўрсаткичга эришиб, ҳарбир тракторнинг иш унумини нормадагига нисбатан 30 процент оширди. Тракторчи Боқиев уч сменада иш нормасини сурункасига ошириб бажарди. Бу илғор тракторчи 42 гектар ўрнига 64 гектар ерга буғдой экди. Шу бригаданинг энг яхши тракторчиси Абдураҳмонов ер ҳайдашда ажойиб муваффақият қозонди. У «СТЗ» трактори блан икки сменада 14 гектар ўрнига 20 гектар ер ҳайдади. Тракторчи Намозбой Турсунбоев эса ер ҳайдаш ва буғдой экишда МТС бўйича энг юксак иш унумини кўрсатмоқда.

— Бизнинг бригадамиз а'золари, — дейди механик Володин, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг мамлакатда ғалла етиштиришни янада кўпайтириш ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш тўғрисидаги қарсрини баланд руҳ блан кутиб олди. Биз бу йил баҳорда 1 минг 58 гектар ер ҳайдашимиз ва 1 минг 700 гектар экин экишимиз керак. Бригадамиз тракторларнинг иш унумини ошириш учун, ер ҳайдаш ва экиш планини муддатидан илгари бажариш ҳамда буғдой, зиғир ва бўлак бошоқли экинларнинг ҳаммасидан мўл ҳосил етиштириш учун бор кучини сарфламоқда.

Кейинги бешкунликдаги қилинган ишлар якунлангандан кейин бу бригадага МТС дирекцияси ва бошланғич партия ташкилотининг Кўчма қизил байроғи топширилди.

МТС коллективининг ихтиро'си

Куннинг иккинчи ярмига келганда МТС ҳовлиси ғавжум бўлабошлади. Тўпланган бир тўда кишилар янги теккислагич синаладиган далага қараб жўнашди. Улар ичида қишлоқ хўжалик фани ходимлари, область ташкилотидан келган мутахассислар, агрономлар, тажрибали пахтакорлар бор эди. Булар Октябрь районидаги 2-нчи МТС коллективининг темирчи Имонгулов системаси асосида қайтадан ихчамлаштирилиб ишланган теккислагични синаб кўришга йиғилган эдилар.

НАТИ трактори тиркалган текислагични тортиб кетди. Шунда ҳайдалган ғадир-будир ернинг кесаклари майдаланиб, теккисланди. Унинг кетидан қувонч блан кузатиб бораётган кишилар беихтиёр «яхши, яхши» дейишарди. Бу сўзларни қувватлагандек «жуда соз! Оғир ишни енгил қилди, 30—40 кишининг кетмонда бажарадиган ишини бу машина уддалайди», — деган агроном Рамазон аканинг сўзлари текислагичнинг синовдан муваффақиятли ўтганини кўрсатарди.

МТС коллективининг ихтира'сидан ҳамма хурсанд бўлди.

Р. РАҲМОНОВ.

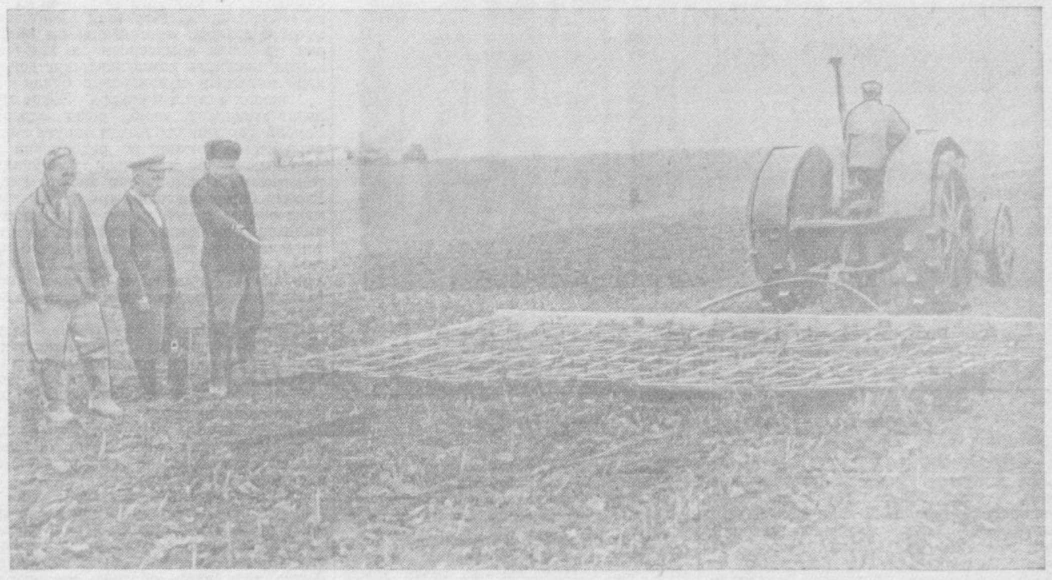

Ўртачирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда беда экиладиган ерларни уруғ сепишга тайёрлаш ишлари қизитиб юборилди. Ҳозир беда учун шудгорланиб қўйилган ерлар тез сур'атлар блан борона қилинмоқда. **Суратда**: (чапдан ўнгга) иккинчи бригада бошлиғи **П. Раҳматов**, агроном **К. Каримов**, колхоз раиси **Г. Орифжонов** ўртоқлар бороналаш сифатини текширмоқдалар.

М. Шевелов фотоси.

Кўклам ишлари кечикаётган колхозда

Пискент район, Оқтепа қишлоқ советидаги Киров номли колхоз ўтган йили пахта тайёрлаш планини атиги 70 процент бажарди, холос. Бунга сабаб колхозда меҳнат тўғри ташкил қилинмади, мавжуд кучлардан планли равишда тўла фойдаланилмади, колхозчилар ўртасида меҳнат интизомининг бўшашиб кетишига йўл қўйилди. Оқибатда 630 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 17 центнер ўрнига 11,9 центнердан ҳосил олинди. Натижада колхоз экономикаси ҳам анча пасайиб кетди.

Колхознинг бу қадар судралиб қолишига асосий сабаб шу бўлдики, колхоз правлениеси ва партия ташкилоти раҳбарликни яхшиламадилар, барча иш ўзи бўларчиликка ташлаб қўйилди.

Колхозда бу йилги мўл ҳосил учун тайёргарлик ишлари ҳам ёмон уюштирилди. Далага чиқарилиши керак бўлган 5300 тонна маҳаллий ўғитдан фақат 103 тоннаси чиқарилди. Бригада бошлиқлари маҳаллий ўғит тайёрлаш ишига яхши э'тибор бермадилар. С. Алибеков, Р. Муҳамедов, Т. Латипов, Алихонов, Раҳмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда бир тонна ҳам маҳаллий ўғит жамғарилмади.

Йўл қўйилган бу камчилик ва нуқсонларнинг тезда тугатилиши керак эди. Афсуски бундай бўлмаётир. Колхоз раҳбарлари ўз ишларини тубдан қайта қурмаганлар. Натижада кўкламга етарлик тайёргарлик блан киришилмади. Колхоз раҳбарлари ўртасида хотиржамлик кайфияти ҳали ҳукм сурмоқда.

Бу йил колхоз план бўйича 700 гектар ерга чигит экади. Лекин шу вақтга қадар пахта майдонининг учдан бир қисми ҳайдалди, 320 тонна минерал ўғитдан далага атиги 15 тоннаси чиқарилди. 200 тоннадан ортиқ минерал ўғит шу кунга қадар ташиб олинмаган.

Колхоз раиси Дўстбеков, партия ташкилотининг секретари Шералиев ўртоқлар ўз вазифаларини бажаришга астойдил киришмаганлар. Колхоз правлениесининг бепарволиги натижасида меҳнат интизоми ҳам бузилмоқда.

Колхозда иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган, бригадалар устидан контроллик йўқ, колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар олиб борилмайди. Аммо, колхоз раҳбарлари районга берган ма'лумотларида ҳақиқий аҳволни яшириб кўз бўямачилик қиладилар.

Агар колхозда иш планли равишда олиб борилганда эди, бундай қолоқликдан тезда кутилиш мумкин бўларди. Колхоз катта техника кучига эга. Бу колхозда МТСнинг 3 та НАТИ, иккита ДТ-54, 3 та ХТЗ тракторлари ва 8 та универсали хизмат қилади. Лекин улардан тўла ва унумли фойдаланилмайди. Тракторчиларга етарли даражада ғамхўрлик қилинмайди. Қайси трактор қаерни ҳайдаши кераклиги тўғрисида ўз вақтида аниқ кўрсатма берилмаган.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, колхозда экиладиган экинларнинг уруғликларини тайёрлаш ҳам ёмон аҳволда. Бунга, 80 гектар ҳайдалган ерга экиш учун бир грамм ҳам уруғлик буғдой йўқлигини мисол қилиб кўрсатиш кифоядир. Шунингдек уруғлик чигит ҳам ҳозиргача ташиб олингани йўқ.

Киров номли колхознинг бундай аянчли аҳволга тушиб қолганлигига район раҳбарлари ҳам айблидирлар. Чунки, бу колхозда раис, хосилот советининг раиси ва партия ташкилотининг секретари тез-тез ўзгартирилиб турилади.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари бундай қолоқ колхозларни илғор колхозларга етказиб олиш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари, уларга ҳартарафлама ёрдам беришлари керак. Шунда Пискент районидаги ҳамма қишлоқ хўжалик артелларининг хўжалиги юксалади ва пахтадан ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштираолади.

М. ЯХ'ЁБОЕВ.

Ва'дага яраша ишламаётирлар

2-нчи Боявут совхозининг 5-нчи бўлими бирнеча йилдан бери пахта тайёрлаш давлат планини бажармасдан келмоқда. 1953 йилда бу бўлимдаги 10 та пахтачилик бригадасидан биронтаси ҳам пахта тайёрлаш планини бажармади.

Бўлимда бу йил план бўйича 806 гектар ерга чигит экилиши ва олинган мажбуриятга биноан ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта топширилиши керак бўлгани ҳолда, ишнинг ҳозирги бориши мутлақо қониқарсиз. Ҳалигача 473 гектар ердаги ғўзапоялар йиғиштирилиб олинмаган. Аммо бу ҳол бўлим бошлиғи Норчаев ва агрономи Волков ўртоқларни ҳечбир ташвишга солмаётир. Ғўзапояларни тезда йиғиштириб олиш, кетма-кет ерни ҳайдаб уни чигит экишга тайёрлашнинг ҳамма имкониятлари мавжуд. Лекин бўлим раҳбарлари ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўйганлар. Аҳвол шу даражага бориб етганки, бўлимдаги 300 дан ортиқ ишчидан фақат 120 киши ишга чиқаётир.

Меҳнатнинг яхши уюштирилмаслиги ва моддий-техника воситаларидан мутлақо қониқарсиз фойдаланиш натижасида 806 гектар пахта майдонидан ҳозиргача 220 гектари ҳайдалган. 16 минг 900 метр ариқ-зовурлардан атиги 450 метри тозаланган. 800 тонна маҳаллий ўғит далага чиқарилмай қолган, 294 тонна минераль ўғитлар ташиб олинмаган. Маҳаллий ўғитларни далага чиқариш ва минераль ўғитларни ташиб келиш учун 30 та от-арава бор. Броқ булардан фақат 14 таси ишлаб, қолганлари бекор турипти.

Совхознинг 4-нчи бўлимида ҳам аҳвол яхши эмас. Бўлим бошлиғи Каттахўжаев, агрономи Байчаров ўртоқлар бу йил ҳар гектар ердан 37 центнердан пахта берамиз деб мақтанадилар-у, лекин шунга яраша иш қилмаётирлар. Масалан, бу бўлимда ҳали 182 гектар ердаги ғўзапоялар юлинмаган, маҳаллий ўғит чиқариш плани 37 процент, ариқ-зовурлар тозалаш плани 45 процент бажарилган, холос. Ер ҳайдаш, текислаш, бороналаш ишларининг бориши ҳам жуда суст.

2-нчи Боявут совхозининг 4 ва 5-нчи бўлимларидаги бу аянчли аҳвол совхоз раҳбарларига ма'лум. Аммо улар бу бўлимларнинг мас'улиятсиз раҳбарларига нисбатан қат'ий чоралар кўриш ўрнига уларнинг тутруқсиз ва'даларига ишониб келмоқдалар.

Г. СУВАНҚУЛОВ.

Ипакчиликнинг озиқа базасини кенгайтирайлик

Областимиз колхозлари ипакчиликни ривожлантиришда республиканинг бошқа областьларидаги колхозлардан орқада қолиб келмоқдалар. Бунинг асосий сабаби шуки, область колхозларида ипакчиликнинг озиқа базаси ёмон аҳволда. Колхозлардаги тут кўчатзорлари кўчатга бўлган эҳтиёжни та'мин этаолмайди. Бунинг натижасида тут кўчатлари ўтқазиш плани йил сайин бажарилмайди.

Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз (раиси ўртоқ Ғ. Абдуллаев)нинг кўчатзорида 1953 йилда 6,5 гектар ерга тут уруғи экилган эди. Лекин кўчатзор қаровсиз қолганидан ундан бир туп ҳам кўчат олинмади. Қуйичирчиқ районидаги «Янги турмуш» колхозида (раиси ўртоқ Қодиров) ҳам 6 гектар ердаги тут парвариш йўқлигидан нобуд бўлиб кетди. Пискент районидаги Жданов номли колхозда (раиси ўртоқ Эшмуҳаммедов) ўтган йил 3 гектар ерга уруғ, 2 гектар ерга уруғ кўчати экилиб, яна 5 гектар ер алоҳида тутзор қилинган эди. Колхоз правлениеси шунча ердаги ўсимликни парвариш қилиш учун фақат бир киши ажратган. Натижада далани ўт босиб кетиб тутлар нобуд бўлган. Шу районидаги Ленин номли колхозда (раиси ўртоқ Хўжаев) кўчириб кўмиб қўйилган 10 минг туп тут кўчати ўтқазилмай қуритиб юборилди.

Паркент районидаги Коммунизм колхозида (раиси ўртоқ Раҳматуллаев), Юқоричирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда (раиси ўртоқ Атемқулов) ва бошқа бирқанча колхозларда ҳам тут кўчатзорлари ва тутзорлар қаровсиз қолиб келмоқда.

Ипакчиликнинг озиқа базаси, айниқса Қуйичирчиқ, Паркент ва Ховос районларида ёмон аҳволда.

Тўғрисини айтганда бу районлардаги колхоз, МТС раҳбарлари, шунингдек район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, ипакчиликнинг озиқа базасини кенгайтириш ва уни мустаҳкамлашга аҳамият бермай қўйганлар.

Ипакчиликнинг озиқа базасини кенгайтириш мақсадида ҳукуматимиз томонидан янги кўчатзорлар ва тутзорлар барпо қилиш тўғрисида план қабул қилинди. Бу планга мувофиқ Тошкент областининг колхозларида ҳам катта майдонларда кўчатзорлар ва тутзорлар барпо қилиниши керак.

Область колхозлари ўтган йил тут кўчатлари ўтқазиш планини бажармаган эдилар. Шунга қарамасдан бу йил ҳам тут кўчатларини ўтқазиш ишлари ҳалигача ҳечқаерда бошлангани йўқ. Колхозларнинг правлениелари, МТС ва район ипакчилик бўлими агротехника ходимлари, шунингдек область қишлоқ хўжалиги бошқармаси бундай аҳволни бартараф қилишлари ва тут кўчатларини қисқа муддат ичида сифатли қилиб ўтқазиб олиш учун барча тадбирларни кўришлари зарур.

Тутзорлар ташкил қилишда ўтган йилларда йўл қўйилган хато ва камчиликлар такрорланмаслиги керак. Ўтган йил кўпчилик колхозларда тутзорлар учун кичик участкалар ажратилган эди. Бу, эса тутзорлардаги ишларни механизациялаштиришга имконият бермади, деярлик ҳамма ишларнинг қўл блан бажарилишига, демак меҳнатнинг ортиқча сарфланишига олиб келди. Ҳукумат томонидан тутзорлар учун суғориш участкасидан кичик бўлмаган ер карталари ажратиш тўғрисида қат'ий тартиб белгиланган. Шунинг учун тутзорлар, колхозда қабул қилинган суғориш системасининг схемасига мувофиқ яхлит ерларда барпо қилиниши керак.

Ба'зан тут кўчатлари ва уруғ кўчатлар юза ўтқазилиб, кўпинча илдизлар очилиб, кўчатлар илдиз отолмай қуриб қолади. Бунинг сабаби шуки, тутзор ерлари агротехника қоидаларига мувофиқ 25—27 сантиметр чуқурликда ҳайдалмайди. МТСлар тутзор қилинадиган ерларни чуқур ҳайдаб бериш, бороналаш, мола бостириш, ниҳоят ерни кўчат ўтқазишга сифатли қилиб тайёрлаб беришга мажбурдирлар. Колхоз раҳбарлари, агрономия ходимлари, трактор бригадаларининг ишларини назорат қилишлари керак.

Тутзорда кўчатларни тўғри қаторга ўтқазишга ҳам кам э'тибор қилиб келадилар. Кўчатлар тўғри қаторлар олиниб ўтқазилмаса қатор ораларини ишлаш ва бошқа парваришларни машиналар блан бажаришда қийинчилик бўлади. Шунинг учун кўчат ўтқазишга тайёр қилинган ерларга маркер солиб қаторларни тўғри режалаб олиш керак.

Уруғ кўчатлар ҳозиргача ҳам кўп жойларда қўл блан кетмонда ўтқазилиб келади ва бунинг натижасида меҳнат унуми пасайиб иш чўзилиб кетади. Ҳозир илғор колхозлар кўчат ўтқазишда трактор плугларидан фойдаланиб, меҳнат унумини анча оширмоқдалар. Кўчатларни плуг ёрдами блан ўтқазишда тракторнинг биринчи юришида плуглар маркерланган қаторда эгат очиб кетади. Сўнгра бу эгатларга кўчатлар қатор қилиб терилади. Шундан кейин тракторнинг қатор бўйлаб иккинчи юришида плуг янги эгат очиб унинг тупроғи блан биринчи эгатга терилган кўчатларнинг устига тупроқ босиб кетади. Босилган тупроқ кейиндан тепкиланиб зичланади. 1953 йилда Гулистон районидаги «Красная Заря» колхозида уруғ кўчатлар шу усулда ўтқазилганда улар бехато тутиб яхши ўсди. Чиноз районидаги «Коммунизм» колхозида ҳам бу усул яхши натижа берди. Шунинг учун область колхозлари бу усулни қўлланишлари ва иш давомида уни янада такомиллаштириш тадбирларини кўришлари керак.

Плуг ёрдами блан босилган тупроқ тез ва яхши зичланиши учун тезда эгат очиб кўчатлар суғорилиши лозим. Суғоришдан кейин тупроқ ўтиришиб, ба'зи кўчатларнинг илдизи очилиб қолгундай бўлса, уларни дарҳол олиб қайтадан ўтқазиш керак.

Кўчатзорга ўтқазилган тут кўчатларини биринчи йилда яхши ўсиши ва ердан тўла фойдаланиш учун қатор ораларга чопиқ қилинадиган экинлар, шу жумладан чигит ҳам экиш мумкин. Броқ бунда тутзордаги кўчатларнинг сувсираб қолмаслигига эҳтиёт бўлиш керак. Кўпинча кўчатлар, қатор орасига экилган экинларга қараб кеч суғорилиб натижада чанқаб қолади. Бунинг олдини олиш учун кўчатлар тутзорга ўтқазилиши блан дарҳол қондириб суғорилиши зарур. Шунда қатор орасига экилган экинларни суғориш пайтигача кўчатлар сувдан толиқмайди, илдизлар яхши ривожланаберади.

Тут кўчатлари ўтқазиш планида доимий ариқлар, йўллар ва ер чегараларига қатор тут ўтқазиш ишлари ҳам анчагина салмоққа эга. Шундай ерларга ўтқазилган кўчатлар ҳам дарҳол суғорилиши керак. Агар кўчатлар доимий ариқлар бўйига ўтқазилган бўлса, бунда ҳам чет томондан эгат очиб кўчатларни суғориш фойдалидир.

Келтирилган кўчатлар дарҳол ўтқазилиши, бунинг учун тутзор қайси бригада ерида бўлса, шу бригададан етарлик даражада кишилар ажратилиши керак.

Кўчатларнинг тутиб кетиши учун тавсия қилинган агротехника қоидаларига амал қилиш, я'ни кўчат ўтқазиладиган жойлар камида 35 сантиметр чуқурликда ва 40 сантиметр кенгликда бўлиши лозим. Кўчатни ўтқазиш олдида унинг илдиз учларини ўткир пичоқ ёки ток қайчиси блан кесиш керак. Илдизлар чуқурларга текис жойланиши, қайрилиб, букилиб ёки бир-бири блан чирмашиб қолмаслигига э'тибор берилиши зарур. Чуқур кўмилганда кўчатнинг илдиз бўғизи тупроқ бетидан 3—4 сантиметр пастда қолиши керак.

Колхоз, МТСларнинг раҳбарлари, район партия, комсомол ва совет ташкилотлари тут кўчатлари ўтқазиш ва тут кўчатзорлари барпо қилиш ишини ҳартомонлама кучайтиришлари ва бу муҳим тадбирни қисқа муддатда бажариш учун барча тадбирларни кўришлари лозим.

Г. ИСАЕВ.

Тошкент область Ипакчилик бошқармасининг бош агрономи.

Г. БУТЕНКО

САНИИШ илмий ходими.

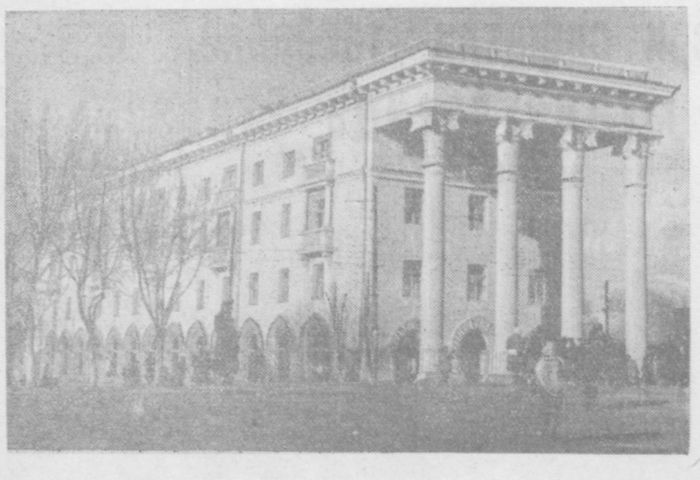

Суратда: Тошкент Бешёғоч майдонида янги қурилган уй-жой биноси.

И. Глауберзон фотоси.

Паррандачилик совхозида

МИРЗАЧЎЛ, (ЎзТАГ). Мирзачўл паррандачилик совхозининг коллективи хўжаликнинг рентабельлигини ошириш резервларини қидирмоқда. Шу мақсадда илғор паррандачиларнинг тажрибаси чуқур ўрганилмоқда. Совхоз ходимларидан М. Коваленко ва М. Черемякина бирнеча йилдан бери ҳарбир товуқдан 150 тадан ва ҳарбир ўрдакдан 75 тадан тухум олиб келмоқдалар. Бу планда белгилангандан кўпроқдир. Жўжаларни эрта муддатларда очириш бунга ёрдам берди. Ўтган йили ишлабчиқариш илғорларининг тажрибаси кенг кўламларда жорий қилинди. Жўжаларни ва ўрдак болаларини эрта муддатда очириш натижасида совхоз қўшимча суратда 65 минг тухум олди. Совхоз давлатга тухум, товуқ, ва ўрдак гўшти топшириш планларини анча ошириб бажарди. колхозларнинг паррандачилик фермаларини жўжалар блан та'минлаш юзасидан берган ҳамма заявкаларини тўла равишда амалга оширди.

Энг маҳсулдор паррандаларни аниқлаш учун совхозда биринчи марта паррандаларни тамғалаш ва товуқ ҳамда ўрдакларнинг тухум қилишини ҳисобга олиш бошланди. Шу блан бирга паррандаларнинг сифати ҳам яхшиланмоқда. «Белая русская» наслли маҳсулдор товуқлар кўпайтирилмоқда.

Паррандачилик маҳсулотини кўпайтириш учун паррандаларни парвариш қилиш яхшиланди. Совхозда тўртта паррандачилик ва ем тайёрлайдиган хона қурилмоқда. Ем-хашак экинлари учун ажратиладиган ер майдони 400 гектарга кенгайтирилади.

Колхозчилар енгил машиналар сотиб олмоқдалар

Социалистик қишлоқ хўжалигимизда меҳнат қилучи колхозчилар ҳаёти кун сайин фаровонлашмоқда.

Чиноз районидаги илғор колхозларнинг а'золари ўтган йили давлатга мўл пахта ҳосили топшириб, катта даромад олдилар. Колхозчилар ўзларининг меҳнат кунларига олган пулларига енгил машина, мотоцикл, велосипед ва радиоприёмниклар сотиб олмоқдалар. Яқинда Ленин номли, Сталин номли, Будённий номли, «Қизил Октябрь», «Партия XIX с'езди» колхозларида 27 киши «Победа», «Москвич» енгил машиналари ва 45 киши мотоцикл, велосипед ва радиоприёмниклар сотиб олдилар.

Н. УМУРБОЕВ.

Инженерларнинг колхозларга ёрдами

Ўрта Осиё гидроэнергопроект институтининг инженер ва техник ходимлари қишлоқ хўжалиги экинларидан, айниқса пахтадан юқори ҳосил етиштиришда колхозларга яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Яқинда институтнинг ўртоқ Н. Еримов бошчилигидаги бир группа инженерлари Қўқон группа районларидаги 12 та кам ҳосилли колхозларда бўлиб, коллектор ва зовур қазиш ишларининг проектини тузиб бердилар.

Ҳозир инженерларнинг тузган проектлари асосида экскаваторчилар сизот сувларни пастга оқизиб юбориш мақсадида катта ҳажмда ер қазиш ишларини олиб бормоқдалар. Сизот сувларнинг пастга туширилиши ҳар гектар ерда пахта ҳосилини икки баравар ошириш имкониятини беради.

Малакали кончиларнинг янги отряди

ОҲАНГАРОН, (ЎзТАГ). «Узбекуголь» тресги ўқув комбинатининг тўрт ойлик курси тингловчиларининг курсни тамомлаш маросими бўлди. Курсда 40 га яқин электро-слесарьлар тайёрланди ва Оҳангароннинг кўмир корхоналарига юборилди.

«Узбекуголь» трестининг ўқув комбинатида ҳар йили қарийб 500 киши ихтисос эгалламоқда ва малакасини оширмоқда. Бу ерда экскаватор, паровоз ва шахта механизмларининг машинистлари ҳамда бошқа касбдаги кон ходимлари кадрлари тайёрланмоқда.

Ёш ўзбек ҳайкалтарошлари

Ўзбек маданияти тарихида ўзбек халқи орасидан етишиб чиққан ҳайкалтарошлар бўлмаган эди. Шарқ маданиятида пайдо бўлган ҳарқандай тасвирий ижод ислом динининг кучли та'қибига дуч келар, ба'зи жонли нарсаларнинг расми ёки шакли чизилган нақшлар ҳам бутунлай ман' этилар эди.

Совет ҳокимияти йилларидагина бадиий-тасвирий сан'атнинг барча турларини ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратиб берилди. Бу соҳа блан шуғулланаётган талантлар тасвирий воситалари ёрдами блан совет воқи'лигини ҳартарафлама, образли акс эттириб беришга муваффақ бўлмоқдалар.

Тошкент бадиий-тасвирий ўқув юртида та'лим олаётган ёш ўзбек ҳайкалтарошларидан Қодир Салоҳиддинов, Мухтор Мусобоев ва Асилбек Тоировларнинг бу соҳада эришаётган муваффақиятлари ҳамманинг диққатини ўзига жалб этмоқда. Бу тенгқур ёшларнинг бадиий-тасвирий ўқув юртига келиш йўллари турлича бўлди. Уларнинг ба'зилари учун ҳайкалтарошлик янги касб бўлса, ба'зилари унга ёшликдан қизиқиб келар эдилар.

Бу ёш талантларнинг ичида Қодир Салоҳиддинов энг каттаси. Қодир бу йил мактабни тамомлайди. У мактабга кирмасдан илгари Сталин номли пионерлар саройи ҳузуридаги студияда қатнашиб, ҳайкалтарошлик сан'атидан кўп нарса ўрганган эди. Қодир тасвирий сан'ат студиясига келганида 10 ёшли ўқучи бўлиб, тажрибали мастерлардан та'лим олди. Бир йилдан кейиноқ унинг «Пахтакор чақириғи» деган плакати ёш рассомларнинг республика виставкасида биринчи мукофотни олди. Сўнгра унинг «Мирзачўлда гидроиншоотлар қурилиши» деган картинаси ёш рассомларнинг 1947 йилда бўлиб ўтган Бутуниттифоқ виставкасида биринчи даражали ёрлиқ блан тақдирланди.

Қ. Салоҳиддинов ўз билими, сан'аткорлик маҳоратини ошириш йўлида қунт ва сабот блан ўқимоқда. У диплом иши учун «Биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов» деган темани танлади. Ҳозир бу групповой композициянинг марказий қисми — Собир Раҳимов образи асосан тугалланди. Бу композиция ўзининг мазмундорлиги, бадиий жиҳатдан та'сирчанлиги блан диққатга сазовордир.

Суратда: бадиий-тасвирий ўқув юрти ҳайкалтарошлик бўлимининг студенти **Қодир Салоҳиддинов** «Собир Раҳимов» композициясини ишламоқда.

О. АПУХТИН.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН.

„Муқимий номли театрнинг бир концерти ҳақида"

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 20 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида материал босилиб, унда Муқимий номли музикали драма ва комедия театри тамошобинларга паст савияда концерт кўрсатгани танқид қилинган эди

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги сан'ат ишлари бош бошқармасининг редакциямизга хабар қилишича, газета материали юзасидан текшириш ўтказиш учун комиссия тузилган. Комиссия ўтказган текширишда газетада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Концертларни яхши уюштиришга театр раҳбарлари ва бош режиссер жиддий э'тибор бермагани кўрсатилган. Театр партия ташкилоти умумий партия мажлисида бу масалани муҳокама қилиб, газетада кўрсатилган камчиликларни тугатиш ва ишни тубдан яхшилаш тадбирларини белгилаган.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг IV с'езди

БЕРЛИН, 31 март. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси IV с'ездининг 31 мартдаги эрталабки ва кечки мажлисларида Марказий комитетнинг ҳисобот доклади юзасидан ҳамда Марказий ревизия комиссияси ва Марказий партия контроль комиссиясининг докладлари юзасидан музокаралар бўлди.

Раислик қилучи Фридрих Эберт эрталабки мажлисни очиб, с'езд адресига Ғарбий Германияда Аахен округи кончилари касаба союзининг раҳбарлари ва оддий ишчилари томонидан қўл қўйилган телеграмма келганлигини хабар қилди. Ғарбий Германия ишчилари бу телеграммада с'ездга муваффақият тилаганлар ва милитаризмга ҳамда фашизмга қарши, тинчлик учун, герман ватанининг бирлиги ва бахти учун курашда Германия Бирлашган социалистик партияси блан ўзларининг ҳамжиҳат эканликларини билдирганлар.

Сўнгра, ўртоқ Эберт Германия Демократик Республикасининг ишчилари, хизматчилари, деҳқонлари, инженерлари ва техникларидан 130 мингдан кўпроқ киши маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулот таннархини камайтириш, ҳосилни ошириш ва ишлабчиқариш планларини муддатидан олдин бажариш юзасидан с'езд шарафига ўз зиммаларига мажбуриятлар олганликларини айтди.

Сўнгра, ўртоқ Эберт с'езд адресига 645 табрикнома келганлигини хабар қилди. С'ездга тайёргарлик кўриш вақтида меҳнаткашлардан 19.157 киши партияга қабул қилишни сўраб ариза берганлар. Ариза берганлар орасида ишчилардан 12.043 киши, деҳқонлардан 851 киши бор. Ёшлардан 12.813 киши партияга қабул қилишни сўраб ариза берган.

С'езд делегатлари шу хабарларнинг ҳаркайсисини гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар.

С'езд делегатлари Германия ишчилар ҳаракатининг энг кекса арбоби Отто Бухвицнинг нутқини зўр э'тибор бериб тингладилар. У, ўтмишдан жуда кўп мисоллар келтириб, Германия ишчилар синфининг сафи бўзилганлиги ва ўнг социалистик раҳбарликнинг келишувчилик сиёсати босқинчи империализмга ишчиларнинг қаршилик кўрсатишларига халақит бериб Германия бошига кўп кулфатлар солганлигини кўрсатиб берди.

Социал-демократ ишчилар шуни билишлари лозимки, — деди Отто Бухвиц, — бутун тинчликсевар инсоният Германияга ҳаяжон блан қараб турибди, чунки Германияда ўтмишда бўлиб ўтган урушларнинг ҳаммасидан ҳам кўра, энг даҳшатли бўлган жаҳон уруши яна учинчи марта тайёрланмоқда. Броқ, тинчликсевар инсоният Германиянинг ишчилар синфидан — немис халқининг энг кўп сонли синфидан — бу жиноятқорона сиёсатга ишчилар синфи хотима беради, деб кутмоқда.

Отто Бухвиц, Германиядаги бутун ишчилар синфининг бирлашиб, зўр бериши натижасидагина янги жаҳон урушининг олдини олиш мумкин, деди. У, Ғарбий Германиядаги социал-демократик ишчиларни ва барча соф виждонли социал-демократларни Бонн ҳукуматининг милитаристик сиёсатига қарши чинакам курашаётган кишилар блан ва биринчи навбатда коммунистлар блан бирлашиб ҳаракат қилишга чақирди. 1946 йилда ишчилар синфининг бирлиги вужудга келтирилган Германия Демократик Республиқасининг мисоли, — деди Бухвиц, — ишчилар синфи биргалашиб ҳаракат қилганида, қандай натижаларга эришиши мумкинлигини кўрсатади.

Музокарада сўзга чиққан делегатлар партия ташкилотлари меҳнаткашларни империалистик пропагандага қарши, Америка-Бонн диверсиячи марказлари томонидан Германия Демократик Республикасига юборилаётган иғвогарларга ва агентларга қарши курашга қай тариқада сафарбар қилаётганликларини гапириб бердилар.

«Буна» халқ корхонаси партия ташкилотининг секретари Герхардт Фрост, халқ тузумининг душманларига шафқатсиз бўлган партиягина омма орасида обрўй қозонади, деди.

Музокарага чиққанларнинг кўпи шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари орасида олиб борилаётган тарбиявий ишларга доир масалалар ҳақида, омманинг меҳнат ташаббусини авж олдириш ва бу соҳадаги камчиликларни очиб ташлаш масалалари тўғрисида гапирдилар.

Магдебургдаги Эрнест Тельман номли заводнинг хизмат кўрсатган ихтиро'чиси Роберт Бири техника интеллигенцияси блан ишчилар ўртасидаги ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлигини та'кидлади ҳамда бундай ҳамкорликнинг аҳамиятига етарлик баҳо бермаётган ба'зибир партия ва хўжалик раҳбарларини танқид қилди.

Германия Бирлашган социалистик партияси Берлин ташкилотининг биринчи секретари Альфред Нейман с'ездга демократик Берлин меҳнаткашларининг ишлабчиқариш соҳасидаги муваффақиятларини, партиянинг халқ блан алоқаси мустаҳкамланиб бораётганлигини гапириб берди. Ўртоқ Нейман Берлин партия ташкилоти ўтган йил 17 июньдаги фашистлар иғвосидан ўзи учун чиқариб олган сабоқларга тўхталиб ўтди. Мана шу сабоқларни ҳисобга олиб, партия ташкилоти Ғарбий Германияда бош кўтараётган милитаризмга қарши, Европада тинчлик ва хавфсизлик учун курашда Ғарбий ва Шарқий Берлин ишчиларини жипслаштириш соҳасида анча муваффақиятларга эришди.

Деҳқон хотинлардан Таухерт Германия Демократик Республикаси қишлоқларида бўлаётган катта ўзгаришлар тўғрисида гапирди. У, қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативлари янгидан-янги ғалабаларга эришиб, якка деҳқонларнинг э'тиборини ўзларига тортаётганликларини айтиб берди. Ўртоқ Таухерт демократик тузум душманларининг жиноятқорона усуллар блан ва ҳатто диверсиялар қилиб, қишлоқ хўжалигига путур етказишга уринаётганликларини муфассал гапириб берди. Броқ, Германия Демократик Республикасининг деҳқонлари, — деди у, — ўзларининг демократик ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар.

С'езд делегатлари Карл Либкнехт номидаги тошкўмир шахтаси директори Пауль Фойтельнинг нутқини катта э'тибор бериб тингладилар. У Цвикау-Эльсниц тошкўмир ҳавзасидаги шахтёрларнинг кўмир чиқаришни кўпайтиришда эришаётган муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди. Империалистик монополиялар томонидан шахтага юборилган зиёнчилар шайкаси фош қилинганлиги ва зарарсизлантирилганлиги туфайли мана шундай муваффақиятларни қўлга киргизиш мумкин бўлди.

Вильхниц (Дрезден округи) МТСи сиёсий бўлимининг раҳбари ўртоқ Анна Краузе деҳқонлар ва машина-трактор станциялари ходимлари орасида олиб борилаётган сиёсий ишнинг тажрибаларини с'ездга айтиб берди.

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитети а'золигига кандидат Курт Хагер ўз нутқини фан соҳасидаги аҳволга бағишлади. У шу нарсани та'кидлаб айтдики, Ғарбий Германияда фан янги босқинчилик урушини тайёрлашга хизмат қилдирилаётган бир пайтда Германия Демократик Республикасида илмий ижодиётнинг яшнаши учун бутун шароит вужудга келтирилди.

Нотиқ партия олдида Германия Демократик Республикаси олимларига фан соҳасига душман «назариялар»инииг суқулиб киришига қарши курашларида ёрдамлашиш, шунингдек Ғарбий Германиядаги олимларга эса америка империализмининг сохта фани ва сохта маданияти томонидан қилинаётган ҳужумга қарши курашларида ёрдамлашиш вазифаси турганлигини кўрсатиб ўтди.

Ўртоқ Хагер жаҳонда энг илғор фан бўлган совет фанининг тажрибасини ўрганиш зарурлигини та'кидлади.

Гумбольт номидаги Берлин университети партия ташкилотининг секретари Бернер Чоппе ҳам прогрессив герман олимлари ва студентларининг герман гуманистик маданиятини ҳимоя қилиш учун, ёш авлодни тинчлик ва демократия руҳида тарбиялаш учун олиб борилаётган кураши тўғрисида гапирди.

Якка деҳқон Герман Рутенберг эски Германияда ерсиз ва ери кам деҳқонларнинг қисмати ниҳоят даражада оғир бўлганлиги ҳақида ва Шарқий Германияда демократик ер ислоҳати ўтказилгандан кейин шу деҳқонларнинг олдида кенг истиқболлар очилганлиги тўғрисида гапирди.

Эрталабки мажлиснинг охирида Германия Демократик Республикаси деҳқонларининг делегацияси с'ездни табриклаш учун келди. Делегация вакиллари Германия Демократик Республикасининг меҳнаткаш деҳқонлари ўз ишчи-деҳқон ҳукумати сиёсатини қўллаб-қувватлайдилар ва тўп-замбарак заводларининг хўжайинларидан ва юнкер помешчиклардан иборат милитаристларнинг кирдикорларига қарши Германия Бирлашган социалистик партиясининг раҳбарлиги остида бундан буён ҳам ҳормай-толмай курашадилар, деб айтганида с'езд делегатлари уларнинг бу сўзларини гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар.

С'езднинг кечки мажлисидаги музокараларда оғир саноат министри Ф. Зельбман, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг а'зоси Ф. Эльснер, Германия Коммунистик партиясининг вакили И. Ледвон, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг а'зоси Ф. Эберт ва бошқалар сўзга чиқдилар.

С'езд эртага ўз ишини давом этдиради.

СОВЕТ МАДАНИЯТИ АРБОБЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ДАНИЯДА БЎЛИШИГА ДОИР

КОПЕНГАГЕН, 31 март. (ТАСС). Совет маданияти арбоблари делегациясининг Данияда бўлиши совет фани, маданияти ва сан'атига қизиқишни ғоят кучайтириб юборди. Делегация а'золарининг чиқишлари катта аудиторияни ўзига жалб қилмоқда. Совет артистларининг концертлари жуда манзур бўлмоқда. «Фюнс бенстреблат» газетаси совет артистларининг 29 мартда Оденс шаҳрида бўлган концерти ҳақидаги ҳисоботида скрипкачи М. Вайманнинг, ашулачи Е. Шумскаянинг, вколончелчи М. Растроповичнинг, ашулачи П. Лисициннинг ижрочилик маҳоратига юксак баҳо беради.

«Шарқ блан савдо сотиқ Англия учун иқтисодий жиҳатдан зарур бўлибгина қолмай, балки бутун дун'ё учун сиёсий жиҳатдан ҳам зарурдир»

ЛОНДОН, 31 март. (ТАСС). «Ивнинг стандард» газетаси ҳозирги вақтда Лондонда Англия, Франция ва Америка Қўшма Штатлари вакиллари ўртасида Ғарб блан Шарқ ўртасидаги савдо-сотиқ масалалари юзасидан бўлаётган музокараларни шарҳлаб бундай деб ёзади: Шарқ блан савдо сотиқнинг кенгайтирилишига тўсқинлик қилиш учун Англияга келган «Стассен миссияси»ни «инглиз халқи қувватламаётир. Бундан ташқари, АҚШнинг позицияси инглиз халқини тажанг қилмоқда... Америкалилар шуни билмоқлари керакки, — деб ёзади газета, — инглиз халқининг фикрича, Шарқ блан савдо сотиқ Англия учун иқтисодий жиҳатдан зарур бўлибгина қолмай, балки бутун дун'ё учун сиёсий жиҳатдан ҳам зарурдир»..

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг Европа халқларига мурожаати

ВЕНА, 30 март. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг Венадаги мажлисида Европа халқларига қарата қуйидаги мурожаат қабул қилинди:

Берлин кенгаши «Европа мудофаа бирлашмаси»ни халқларга мажбуран қабул қилдириш истаги Европа проблемаларини тинч йўл блан ҳал қилиш учун асосий тўсиқ бўлаётганлигини исбот қилди.

«Европа мудофаа бирлашмаси» — бирбирига душман икки лагерьга бўлинишга маҳкум этилган Европа демакдир ва зўр бериб қуролланиш йўлини давом эттириш демакдир.

«Европа мудофаа бирлашмаси» — Европанинг марказида герман милитаризмини қайтадан тиклаш демакдир.

«Европа мудофаа бирлашмаси» — Европада яшовчи ҳарбир кишига ўлим хавфи демакдир, бу ҳарбир кимсанинг уйини вайрон қилиш хавфи демакдир.

Европада бошланган икки жаҳон урушининг даҳшатли кулфатларини ўз бошидан кечирган Европа халқлари ер юзида тинчликни сақлаш учун ўзларининг ёппасига жавобгар эканликларини тўла равишда ҳис қилишлари лозим.

Европа халқлари учун фақат бир йўл — парчаланиш ва уруш йўли очиқдир, деган гап бутунлай нотўғридир. Европа халқлари учун бошқа йўл, Европадаги барча давлатлар ўртасида, бирор айрим мамлакат ҳукмрон бўлмагани ҳолда, миллий мустақилликни ҳурматлаш ва уларнинг истакларига мувофиқ, қуролярoғларни ёппасига камайтириш руҳида коллектив хавфсизликни ташкил қилиш йўли очиқдир.

Сиёсий ва социал режимлардаги тафовутларга қарамай, Европадаги ҳамма давлатларнинг умумий манфаатлари бор. Бу умумий манфаатлар шу мамлакатларнинг ҳаркайсиси учун тинчликни сақлаш ҳамда иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш манфаатларидир. Европадаги ҳарбир эркакнинг, ҳарбир хотин-қизнинг ҳозирги кундаги бурчи аниқ ва равшандир. Бу бурч — «Европа мудофаа бирлашмаси»ни ва урушни мағлубиятга учратиш, Европада тинчликни та'минлашдир.

Японияда қимматчилик ошмоқда

ШАНХАЙ, 31 март (ТАСС). Япония радиоси қуйидаги хабарни эшитдирди: 1 апрельдан бошлаб Японияда пиво, спиртли ичимликлар, тамаки маҳсулотларининг нархлари, шунингдек темир йўл билетлари нархлари ва радиодан фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақнинг оширилиши кутилади. Биринчи ва иккинчи класс вагонларда қатнов билетларининг нархи 20 процент оширилади. Радиодан фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақ 30 процент кўпайтирилади.

Совет шахматчиларининг Аргентинада бўлишларига доир

БУЭНОС-АЙРЕС, 30 март. (ТАСС). СССР ва Аргентина командалари ўртасида шахмат бўйича ўртоқлик турнири тамомлангандан кейин Аргентина ма'мурлари ва спорт ташкилотлари совет шахматчиларини Аргентинанинг бирқанча шаҳарларида бирйўла ўйин сеанслари беришга ва бўлиб ўтган турнир ўйинларини таҳлил қилиб беришга чақирдилар.

Совет шахматчилари Парана дар'ёси дельтаси бўйича сафар қилдилар.

29 мартда Котов ва Геллер Кордовага, Бронштейн ва Толуш Росариога, Рагозин ва Керес Тукуманга жўнаб кетдилар. Улар шу шаҳарларнинг шахматчилари блан учрашадилар. Авербах, Тайманов, Петросян ва Флор Буэнос-Айресда бирйўла ўйин сеанслари бердилар.

Аргентина матбуоти совет шахматчиларининг Аргентинада бўлганини кенг равишда ёритиб, уларнинг ўйиндаги юксак маҳоратини ва совет шахмат сан'атининг афзалликларини та'кидламоқда.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда бугун кундузи Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда ҳавонинг булут бўлиши, ба'зи жойларда ёмғир ёғиши кутилади. Температура 5—10 даража иссиқ бўлади. Ўзбекистоннинг бошқа областьларида ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Температура 15—20, ба'зи жойларда эса 25 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Температура 20—22 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IV да **Отелло.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IV да **Гулсара.** Спектакльда: СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Назира Аҳмедова, Карим Зокиров** қатнашади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/IV да **Нурхон,** 3/IV да **Муқимий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар **опа-сингил Кохларнинг сўнгги гастроллари.** Аттракцион — **«Гигант семафор».** Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«РОДИНА», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги рангли бадиий фильм **Маринанинг қисмати.**

ШИША ИДИШЛАР

(вино-арақ шишалари, сирка, соус, консерва банкалари)

ҳамма савдо системаларига қарашли барча озиқ-овқат магазинлари ва вино-арақ магазинлари томонидан ҳарқанча миқдорда

қабул қилинади

Қабул қилинган шишалар учун прейскурант юзасидан ҳақ тўланади.

Бирор магазин шишаларни қабул қилишга унамаса, шу тўғридаги да'волар блан торгларнинг дирекциясига, шаҳар ва район савдо бўлимларига ҳамда давлат савдо инспекциясига мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги.

Ўзбек тилида чиқадиган

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"

ва рус тилида чиқадиган

„ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА"

ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА
1954 йил охиригача

Обуна қабул қилиш давом этмоқда

АЙРИМ КИШИЛАРДАН ОБУНА: муассаса ва ташкилотлардаги обуна пунктларида, шунингдек «Союзпечать»нинг шаҳар бўлимида (Карл Маркс кўчаси, 25-нчи уй), Бош почтамтда (Крилов кўчаси, 4-нчи уй) ва Тошкент шаҳрининг почта бўлимларида қабул қилинади.

Тошкент областининг ҳамма шаҳар ва районларида обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, шунингдек корхоналар, қурилишлар, ўқув юртлари ва муассасалардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИГА Э'ЛОНЛАР БЕРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕС БЎЙИЧА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 34-нчи уй, 3-нчи қават, 65-нчи хона. Телефон — 38-142.

Ташкилотларнинг талабига мувофиқ, э'лон қабул қилиш учун нашриёт вакили юборилади

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ

КОЛХОЗ ПРАВЛЕНИЕЛАРИ, КОЛХОЗЧИЛАР, ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРГА БИЛДИРАДИКИ,

Тошкент областидаги давлат страхованиеси органлари

мажбурий окладли страхование тўғрисида 1940 йил 4 апрельдаги қонунга ва Тошкент область ижроия комитетининг 1954 йил 23 мартдаги қарорига биноан

мажбурий тартибда окладли страхование қилинадиган мулкни ҲИСОБГА ОЛИШГА КИРИШДИЛАР

ҚУЙИДАГИ МУЛК МАЖБУРИЙ ТАРТИБДА ОКЛАДЛИ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИНАДИ:

КОЛХОЗЛАРДА:

а) иморатлар, асбоб-ускуналар, транспорт воситалари, маҳсулот, хомаш'ё ва материаллар;

б) қишлоқ хўжалик экинлари (шу жумладан кўчатзор, парник ва теплицалардаги экинлар), питомниклар, боғ, резавор мева ва токзорларнинг ҳосили;

в) 6 ойликдан тортиб қорамол, қўйлар, эчкилар ва чўчқалар; 1 ёшдан тортиб отлар, туялар, эшаклар ва хачирлар; 6 ойликдан тортиб наслдор отлар, туялар, эшаклар.

ГРАЖДАНЛАР ХЎЖАЛИГИДА:

а) гражданларнинг хусусий мулки бўлган иморатлар;

б) 6 ойликдан тортиб қорамол; 1 ёшдан тортиб отлар, туялар, эшаклар, хачирлар, қўйлар ва эчкилар; 9 ойликдан тортиб чўчқалар.

Ҳамма колхоз правлениелари, колхозчилар, ишчи ва хизматчиларнинг мажбурий тартибда окладли страхование қилинадиган мулкни ҳисобга олишда страхование ходимларига ҳар йўл блан ёрдам қилишлари, шунингдек страхование тўловларини давлатга ўз вақтида ва муддатидан илгари топширишлари сўралади.

Давлат страхованиесининг Тошкент область бошқармаси.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01688 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр № 1303.